

LIETUVA PIRMĄ KARTĄ IŠSIRINKO PREZIDENTĄ ANTRAI KADENCIJAI

Lietuvos Prezidentę Dalią Grybauskaitę pergalės proga pasveikino jos varžovas rinkimuose socialdemokratas Zigmantas Balčytis.

Dainiaus Labučio (ELTA) nuotr.

Vilnius, gegužės 25 d. (ELTA). Šeštą kartą po Nepriklausomybės atkūrimo Lietuvos piliečiai rinko Respublikos Prezidentą. Pagal preliminarinius Vyriausiosios rinkimų komisijos turimus rezultatus, rinkimus laimėjo antrosios kadencijos siekusi dabartinė šalies vadovė Dalia Grybauskaitė.

Nors Vyriausioji rinkimų komisija vidurnaktį turėjo dar ne visus Prezidento rinkimų rezultatus, tendencija rodo dabartinės šalies vadovės pergalę. Šįkart, skirtingai negu prieš penkerius metus, prireikė antrojo rinkimų turo, kuriame varžėsi daugiausiai pirmajame rinkimų ture rinkėjų balsų surinkę kandidatai - D. Grybauskaitė ir Socialdemokratų partijos iškeltas europarlamentaras Zigmantas Balčytis.

Antrajame ture, preliminariais duomenimis, D. Grybauskaitę palaikė 56,94 proc. rinkėjų, Z. Balčytį - 41,05 proc. rinkėjų. Galutinius Prezidento rinkimų rezultatus Vyriausioji rinkimų komisija turi paskelbti per savaitę.

Tuo tarpu pravartu prisiminti istorijos faktus, lėmusius šalies Prezidento institucijos ir valstybės vadovo rinkimų raidą.

Laikinojoje sostinėje Kaune 1919 m. balandžio 4 d. Valstybės Taryba įsteigė Prezidento instituciją ir Lietuvos Prezidentu išrinko Antaną Smetoną.

1920 m. gegužės 15 dieną Steigiamasis Seimas paskelbė Lietuvą demokratine respublika. 1920 m. birželio 10 d. paskelbta laikinoji Konstitucija, kurioje buvo įtvirtinta nuostata, jog Respublikos Prezidentą renka Seimas. Iki tol, kol buvo išrinktas Prezidentas, jo pareigas ėjo Seimo Pirmininkas Aleksandras Stulginskis.

1922 m. rugpjūčio 10-ąją buvo priimta Konstitucija ir paskelbti rinkimai į Pirmąjį Seimą. Tų pačių metų lapkričio 13-ąją Seimas išrinko A. Stulginskį Lietuvos Prezidentu. 1923 m. vyko rinkimai į Antrąjį Seimą, kuris A. Stulginskį vėl išrinko valstybės vadovu.

1926 m. birželio 7 d. Trečiasis Seimas Prezidentu išrinko Kazį Grinių. Tautininkai ir krikščioniškosios partijos, remiamos karininkijos, 1926 m. gruodžio 17 d. K. Grinių privertė atsistatydinti. Netrukus, gruodžio 19-ąją, A. Smetona antrą kartą išrenkamas Prezidentu.

1940 m., Lietuvą okupavus Sovietų Sąjungai, Prezidento institucija buvo panaikinta.

Po nepriklausomybės atkūrimo, 1992 m. spalio 25 d., kartu su Seimo rinkimų pirmuoju turu vyko ir konstitucinis referendumas. Buvo priimta Konstitucija, kuri atkūrė ir įteisino valstybės vadovo - Prezidento - instituciją.

Šiuose rinkimuose laimėjus Demokratinei darbo partijai, jos

vadas Algirdas Brazauskas buvo išrinktas Seimo Pirmininku ir tą pačią dieną pradėjo laikinai - iki Prezidento rinkimų - eiti Prezidento pareigas.

1993 m. sausio 25 d. Lietuvoje prasidėjo pirmoji šalies istorijoje Prezidento rinkimų kampanija, kuri tęsėsi iki vasario 14 dienos. Rinkimus laimėjo A. Brazauskas.

1998 m. sausio 5 d. rinkimuose Lietuvos Prezidentu išrinktas Valdas Adamkus.

2002 m. V. Adamkus iškėlė savo kandidatūrą antrai Prezidento kadencijai, tačiau antrajame rinkimų ture pralaimėjo Rolandui Paksui.

2004 m. Seimas pašalino R. Paksą iš Prezidento pareigų už priesaikos sulaužymą. Iki bus išrinktas naujas Prezidentas, laikinai Prezidento pareigas ėjo Seimo Pirmininkas Artūras Paulauskas.

2004 m. birželio 27 d. Lietuvos piliečiai V. Adamkų antrą kartą išrinko Prezidentu penkerių metų kadencijai.

2009 m. kovo 12 d. Seimas Joną Žemaitį pripažino 1949-1954 metų kovojusios su okupacija Lietuvos valstybės vadovu, faktiškai vykdžiusiu Prezidento pareigas.

2009 gegužės 17 d. Prezidento rinkimus laimėjo tuomet Lietuvos deleguota eurokomisare buvusi nepriklausoma kandidatė D. Grybauskaitė.

EUROPA LAUKIA REZULTATŲ

Lietuvoje ir kitose ES šalyse buvo renkamas naujos sudėties Europos Parlamentas. Naktį iš gegužės 25 d. į gegužės 26 d. europiečiai laukė Europos Parlamento rinkimų rezultatų.

Pirmieji preliminarūs balsavimo rezultatai nebus skelbiami, kol nebus pasibaigęs balsavimas visose ES šalyse.

Gegužės 22 d. rinkimai vyko Nyderlanduose ir Didžiojoje Britanijoje. Gegužės 23 d. prie balsadėžių ėjo airiai ir čekai, gegužės 24 d. – antrą dieną čekai, taip pat slovakai, latviai ir maltiečiai. Kitose ES šalyse, tarp jų – Lietuvoje, rinkimai vyko sekmadienį, gegužės 25 d.

Iš viso balsavimo teisę turi 400 mln. europiečių. Jie sprendė, kam atiteks 751 Europos Parlamento mandatas.

Kiekviena ES valstybė rinko pagal gyventojų kiekį proporcingai nustatomą europarlamentarų skaičių. Daugiau gyventojų turinčioms šalims skirta daugiau vietų.

Kiekvienai šaliai tenka mažiausiai šeši mandatai – tiek atstovų deleguoja Maltos, Liuksemburgo, Kipro ir Estijos rinkėjai. Daugiausia europarlamentarų – 96 – renka Vokietija.

Lietuvai naujajame Parlamente tenka 11 vietų. 2004 m. Lietuva rinko 13, 2009 m. – 12 europarlamentarų. Šio skaičiaus sumažėjimas siejamas su Kroatijos priėmimu į ES ir gyventojų skaičiaus pasikeitimais.

Europos Parlamentas renkamas penkeriems metams.

Į pirmuosius posėdžius naujasis **Europos Parlamentas rinksis liepos 1-3 dienomis**. Tada bus išrinktas Parlamento pirmininkas ir 14 jo pavaduotojų.

Liepos 14-17 dienomis turėtų paaiškėti, kas taps naujuoju Europos Komisijos vadovu.

Europos Parlamento rinkimuose Lenkijoje pirmąją valdančioji Piliečių platforma. Sekmadienį, gegužės 25 d. Lenkijoje vykusiuose Europos Parlamento rinkimuose nugalėjo už Europos integraciją stojanti premjero Donaldso Tusko vadovaujama valdančioji Piliečių platforma, surinkusi 32,8 procento balsų. Ji aplenkė didžiausią opozicinę Teisės ir teisingumo partiją, kurią parėmė 31,8

procento rinkėjų, skeptiškai nusiteikusių integracijos su ES atžvilgiu.

Tokie tyrimų kompanijos „Ipsos“ surengtos balsavusių rinkėjų apklausos rezultatai. Šios abi partijos Europos Parlamente turės po 19 mandatų, Kairiųjų demokratų sąjunga – penkis, Naujieji dešinieji ir Lenkijos valstiečių partija – po keturis.

Rinkėjų aktyvumas sudarė 22,7 procento.

Europos Parlamento rinkimuose 2009 metais Piliečių platforma iškovojo 44,43 procento balsų (25 mandatai), Teisės ir teisingumo partija – 27,40 procento (15 mandatų). Rinkėjų aktyvumas tada siekė 24,53 procento.

Prancūzijos Europos Parlamento rinkimuose laimėjo Nacionalinis frontas, rodo apklausa. Kraštutinis dešinysis Nacionalinis frontas Prancūzijoje gegužės 25 d. vykusiuose Europos Parlamento rinkimuose užsitikrino rekordinį 24-25 proc. balsų paramą, rodo balsavusiųjų rinkėjų apklausa, paskelbta uždarius rinkimų apylinkes. Tai didžiausias balsų skaičius, kurį per bet kokius nacionalinius rinkimus yra laimėjusi Marine Le Pen vadovaujama antiimigracinė, euroskeptiška partija.

Preliminariais skaičiavimais, toks rezultatas leis Nacionaliniam frontui pretenduoti į trečdalį Europarlamento vietų – maždaug 23-25 mandatus. Iš viso ES parlamente dirba 74 Prancūzijos atstovai.

Antroje vietoje liko opozicinė centro dešinioji Sąjunga už liaudies judėjimą (UMP), už kurią balsavo 20-21 proc. rinkėjų, o valdančioji Socialistų partija liko trečioje vietoje vos su 14-15 proc. balsų.

Vokietijos kanclerės Angelos Merkel konservatorių partija laimėjo 36 proc. balsų per sekmadienį vykusius rinkimus į Europos Parlamentą, o antroje vietoje liko centro kairės socialdemokratų, surinkę 27,5 proc., rodo balsavusiųjų apklausos.

Teisę deleguoti savo atstovus į Europos Parlamentą taip pat turės 6,5 proc. balsų užsitikrinusi euroskeptiška partija „Alternatyva Vokietijai“ (AfD), kuri buvo įkurta praėjusiais metais, pranešė visuomeniniai transliuotojai ARD ir ZDF.

LRT

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė telefonu kalbėjo su Jungtinės Karalystės Ministru Pirmininku David Cameron. Pokalbis įvyko Didžiosios Britanijos Premjero iniciatyva. Pagrindinė pokalbio tema buvo pasirengimas įvyksiančiai Europos Vadovų Tarybai. Briuselyje susirinkę 28 ES valstybių ir vyriausybės vadovai aptars Europos Sąjungos ateitį po Europos Parlamento rinkimų. Lietuvos vadovė pabrėžė, jog po Europos Parlamento rinkimų suformuota naujoji Europos Komisija privalo tęsti pradėtus darbus skatindama ES žmonių gerovę, ekonomikos augimą, konkurencingumą ir naujų darbo vietų kūrimą. Taip pat, pasak Prezidentės, būtina išlaikyti nuoseklų Europos Sąjungos kursą stiprinant energetinį saugumą ir formuojant vieningą Europos energetikos rinką, kuri padės užtikrinti saugų energijos tiekimą ES vartotojams už mažesnę kainą.

Dramatiškai pasikeitusi saugumo situacija Europoje verčia kalbėti apie būtinybę atnaujinti NATO parengtus Baltijos šalių gynybos planus, tikslinti Lietuvos gynybos politiką. Revizuotuose strateginiuose dokumentuose turėtų atsispindėti nauji iššūkiai ir netradicinės karybos priemonės. Įvykiai Ukrainoje parodė, kad saugumo padėtis mūsų regione gali tapti visiškai nenuspėjama. NATO generalinio sekretoriaus Anders Fogh Rasmussen teigimu, Aljansui reikia naujų gynybos planų, daugiau karinių pratybų ir deramų dislokacijų. Apie gynybos koncepcijos keitimą prabilo premjeras Algirdas Butkevičius.

Laikinoji tyrimo komisija dėl Prezidento Rolando Pakso pilietinių ir politinių teisių atkūrimo prašo Seimo pratęsti jos darbą iki šių metų liepos 1 d. Tokį nutarimo projektą Seimo posėdžių sekretoriatare įregistravo komisijos pirmininkas „tvarkietis“ Kęstas Komskis. Seimo nutarimas įpareigoja komisiją išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių iki šiol nėra įgyvendintas Europos Žmogaus Teisių Teismo 2011 metų sausio 6 dieną priimtas sprendimas byloje pagal pareiškėjo R. Pakso skundą dėl Europos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos garantuojamų teisių pažeidimo. Komisija turės išsiaiškinti, dėl kokių priežasčių Lietuva pažeidė Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą ir kokių veiksmų valstybė turi imtis, kad ateityje pažeidimų būtų išvengta. Tyrimo komisija turėtų atsakyti, kaip valstybės institucijos turi nustatyti piliečių teisių dalyvauti viešojoje politikoje, teisės balsuoti ir būti renkamam bei teisės į valstybės tarnybą pažeidimų prevenciją.

Auksarankis iš Šilutės rajono sukėlė tarptautinį skandalą, kai jo pagamintas bepilotis lėktuvas buvo sučiuptas gabenantis kontrabandą. Rusijos pasieniečiai, sučiupę kontrabandines cigaretes gabenusį 31 metų lietuvį Andrių Pakštį, trimitavo apie precedento neturintį atvejį. Kone politinė provokacija buvo vadinamas šio Šilutės rajono gyventojo sulaikymas dėl jo sukonstruoto bepiločio lėktuvo, kuriuo buvo ruošiamasi oru per Nemuną perskraidinti 50 blokų cigarečių. Aviakonstruktoriui pavyko perskraidinti 1,5 tūkst. pakelių cigarečių, tiek pat buvo paruošta antram skrydžiui. Rusijos pasieniečiai neslėpė nuostabos apžiūrinėdami savadarbį oro kurjerį. Specialiu pultu valdomas lėktuvas jį valdančiam žmogui realų skrydžio vaizdą perduodavo aukštos raiškos mini kamera.

O visa sulaikymo operacija kažkodėl įgavo net politinį atspalvį ir buvo pateikta kone kaip Lietuvos provokacija. Na, reikia suprasti kokios šiuo metu tyro nuotaikos. Tačiau visas pagrindinis darbas juk buvo nuveiktas čia”, - pastebėjo Lietuvos Valstybės sienos apsaugos tarnybos Pagėgių rinktinės vado pavaduotojas Gintautas Šarauskas. Paaiškėjo, kad šilutiškio sportinių lėktuvėlių gamintojo A. Pakščio pėdomis operatyvininkai ėjo kone metus. Konstruktorius įtariamas mažiausiai trijų bepiločių lėktuvų, kuriais galėjo būti gabenama kontrabanda, pagaminimu.

Archeologas Karolis Duderis laiko save laimės kūdikiu. Jo vadovaujamai archeologų grupei Biržuose pavyko atkasti ypač retą radinį - akmens amžiaus kapavietę, kurioje kartu su žmogumi buvo palaidota karvė. K. Duderio teigimu, jo radinys - ypač retas iki mūsų laikų išsilaikęs palaidojimas. Tokių iki šiol nei Lietuvoje, nei kitose Baltijos šalyse nerasta. Žmogaus ir gyvulio kaulai po žeme gali būti išgulę per 4000 metų.

Prezidento Algirdo Mykolo Brazausko patarėjo Vladimiro Beriozovo žentas Algirdas Balčiūnas siunčiamas už grotų. Vilniaus apygardos teismas paskelbė, kad buvusį Lietuvos pašto ūkio valdymo direktorių bei Viešųjų pirkimų ir Nekilnojamojo turto pardavimo komisijų pirmininką pripažįsta kaltu dėl kyšininkavimo – jam skirta 4 metų laisvės atėmimo bausmė. Be to, buvusiam Lietuvos pašto direktoriaus pavaduotojui skirta 19,5 tūkst. litų bauda, konfiskuoti kaip kyšis gautas 41 tūkst. Lt. Baudžiamąją bylą išnagrinėjusi teisėja Virginija Švedienė konstatavo, kad svarbūs projektai Lietuvos pašte buvo prieinami verslininkams, kurie dosniai atsilygindavo už jų priežiūrą atsakingiems bendrovės vadovams.

JAV prezidentas Barack Obama gegužės 24 d. vėlai vakare atskrido į Afganistaną su netikėtu vizitu, kurio metu pagerbė JAV karius, žuvusius šioje Centrinės Azijos šalyje per ilgiausią Amerikos karą. Oro uoste JAV prezidentą pasitiko JAV ambasadorius Afganistane James Cunningham (centre) ir JAV ir NATO pajėgų vadas Afganistane Joseph Dunford.

Reuters

EUROPOS PARLAMENTO RINKIMAI YPAČ SVARBŪS V. PUTIN

Londonas, gegužės 24 d. (ELTA). Dabartiniai Europos Parlamento rinkimai turės didelę įtaką Europos Sąjungos vidus ir užsienio politikai, mano leidinio „*The Washington Post*“ biuro Londone vadovas Griff Vitte.

Pasak jo, anksčiau Europos politika buvo grindžiama dešiniųjų centristų ir kairiųjų centristų konsensu svarbiausiais klausimais, o dabar pagrindinė kova vyksta tarp centristų ir radikalų. Pastarieji renka taškus dėl nesibaigiančio Europos ekonomikos sąstingio.

EP rinkimuose sėkmingai

pasirodžiusios partijos galės daryti didesnę poveikį savo valstybių vidaus politikai, pažymi žurnalistas. Pavyzdžiui, jeigu Italijoje nugalės komikas Beppe Grillo, jo partija gali smogti triuškinamą smūgį Matteo Renzi vyriausybei. O Didžiosios Britanijos nepriklausomybės partijos (UKIP) pergalė pastūmėtų premjero David Cameron Konservatorių partiją dar labiau į dešinę, mano G. Vitte.

Kai dėl užsienio politikos, tai savo pergalės rinkimuose atveju radikalų partijų atstovai gali padaryti Ukrainos krizę

vienu svarbiausių klausimų Europos Parlamente. Tiek kraštutiniai dešinieji, tiek kraštutiniai kairieji žavisi Vladimiru Putinu ir laiko jį savotišku „tradiciškai mąstančiu alfa patinu“, kurio pačiai Europai labai trūksta, rašo „*The Washington Post*“ žurnalistas. Todėl, pasak jo, niekas už ES ribų taip atidžiai nestebi rinkimų, kaip Rusijos prezidentas.

Galiausiai, pažymi G. Vitte, Europoje vyksta „kultūros karas“ tarp modernistų ir konservatorių. Conchita Wurst pergalė „Eurovizijos“ dainų konkurse buvo pirmųjų triumfas, o EP rinkimai gali tapti antrųjų revanšu, rašo jis.

POPIEŽIUS PAKVIETĖ IZRAELIO IR PALESTINOS PREZIDENTUS PASIMELSTI UŽ TAIKĄ

Popiežius Pranciškus gegužės 25 d. pakvietė Izraelio prezidentą Shimon Peres ir palestiniečių prezidentą Mahmud Abbas į savo namus Vatikane „nuoširdžiai maldai“ už taiką.

„Norėčiau pakviesti jus, prezidente Mahmud Abbas, drauge su prezidentu Shimon Peres prisidėti prie manęs nuširdžioje maldoje Dievui dėl taikos dovanos“, – pasakė jis baigiantis šv. Mišioms po atviro dangumi Vakaru Krante esančio Betliejaus Prakartėlės aikštėje.

„Siūlau savo namus

Vatikane kaip vietą šiam maldos susitikimui, – sakė jis. – Kurti taiką sunku, bet gyventi be taikos yra nuolatinė kankynė. Šių žemių ir viso pasaulio vyrai ir moterys, visi jie, prašo mūsų pateikti Dievui jų karštas viltis dėl taikos“.

Pranciškui baltu atviru visureigiu atvykus į aikštę aukoti mišių po atviro dangumi, prie Viešpaties gimimo bazilikos, jį pasveikino 10 tūkst. maldininkų, kurie mojavo vėliavomis ir giedojo giesmes.

Anksčiau popiežius ragino

nutraukti „vis nepriimtinesnį“ Izraelio ir palestiniečių konfliktą, o vadovus ragino pademonstruoti „drąsą“ ir pasiekti taiką, pagrįstą dviejų valstybių sprendimu.

Praėjusį mėnesį JAV vadovautos taikos derybos tarp Izraelio ir palestiniečių derybininkų žlugo skambant piktiems abipusiams kaltinimams. Taip baigėsi devynis mėnesius trukęs bandymas rasti sprendimą, o horizonte nesimato jokios kitos politinės iniciatyvos.

LRT

MIRĖ PASKUTINIS KOMUNISTINĖS LENKIJOS VADOVAS

Lenkijos generolas Wojciech Jaruzelski, paskutinis šios šalies komunistinio režimo vadovas, mirė gegužės 25 d., būdamas 90 metų, pranešė vietos žiniasklaida.

Lenkijos naujienų agentūra PAP nurodė gavusi informaciją apie W. Jaruzelski mirtį iš buvusio šalies prezidento Aleksander Kwasniewski.

Kaip pranešama, W. Jaruzelskis mirė Varšuvos ligoninėje, kur prie jo budėjo dukterė.

Prieštaringai vertinamas generolas pateko į Lenkijos istoriją dėl savo nesėkmingų pastangų sutriuškinti pirmąją sovietiniame bloke nepriklausomą profsąjungą, kai 1981 metais įvedė šalyje griežtą karinį režimą, oficialiai galiojusį iki 1983-ųjų.

Profsąjunga „Solidarumas“ išliko veikdama pogrindyje, o W. Jaruzelski galiausiai tapo pirmuoju iš komunistinio bloko vadų, sutikusiu surengti derybas

su demokratinės opozicijos vadovais. Tai atvedė prie pusiau laisvų rinkimų 1989 m. ir komunistinio režimo takaus pasitraukimo. Tie įvykiai prisidėjo prie viso sovietinio bloko subyrėjimo.

1990 m. W. Jaruzelski pasitraukė iš prezidento posto, ir „Solidarumo“ vadas Lech Walesa galėjo tapti pirmuoju po II pasaulinio karo demokratiškai išrinktu Lenkijos valstybės vadovu.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor
2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005
E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirmą klasę - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiros numerų kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavardėmis, inicialais ar slaptavardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

AR ŽINOME, KOKIOS ES NORIME?

Nors Lietuva šįmet šventė savo narystės ES ir NATO dešimtmetį, akivaizdu, kad Lietuvos piliečiai toli gražu ne visi suvokia, kokį vaidmenį atlieka mūsų deleguoti europarlamentarai ir apskritai, kokią naudą ir problemas suteikia mūsų narystė Europos šalių bendrijoje ir kokia turėtų būti pati ES.

Žiemai besibaigiant Seime įvyko seminaras-diskusija „Europos Parlamento rinkimams artėjant: ar žinome, kokios ES norime?“. Apie šį tikrai svarbų renginį rašė dešinėsios politinės minties žurnalas „Apžvalga“ (Nr. 2-3 (535-536)). Taigi, pasak „Apžvalgos“, seminare politologai ir politikai įvardijo problemas ir politines kryptis, kurios dominuoja tiek mūsų politiniuose procesuose, susijusiuose su ES, tiek pačioje Bendrijoje. Buvo atkreiptas dėmesys į keletą esminių tendencijų: Lietuvos piliečių požiūrį į galimybes kažką nuveikti ES Parlamente mūsų šalies labui, supratimą, ką gali Lietuvos europarlamentaras, vis didėjantį euroskepticizmą ir eurointegracijos prieštaravimus. Vienas iš tokių – pačios eurointegracijos „gylis“ – ar Lietuvai reikia kuo gilesnės, įvairias sritis apimančios integracijos, ar svarbu išlaikyti didesnę savarankiškumą, o tarpvalstybiniais susitarimais spręsti tik bendrus reikalus – energetikos, susisiekimo, gynybos ir pan.? Be abejo, dauguma atsakytume, kad priimtinesnis pirmasis variantas, ir taip manydami tikrai nebūtume išskirtiniai tarp kitų ES šalių piliečių. Deja, ES šalys kol kas tiksliai neapibrėžė, koks turėtų būti Bendrijos integracijos modelis – kokios sritys būtų išimtinai nacionalinių vyriausybių kompetencija, o kokios – viršvalstybinių ES institucijų. Iš šio neapibrėžtumo kyla euroskepticizmas, juo labiau kad nesuprasdami galių pasiskirstymo žmonės linkę priskirti ES institucijoms tas klaidas, kurias daro nacionalinės vyriausybės. Dar viena euroskepticizmo priežastis – netolygios proporcijos tarp jos narių gaunamos paramos ir įmokų į ES biudžetą: ekonomiškai labiausiai išsivysčiusios bendrijos senbūvės neša didžiausią našta, remdamos neturtingas nares-valstybes. (Kažin, ar mūsų „euroskeptikai, kalbantys apie mūsų „diskriminaciją“ dėl išmokų, susimąstę apie šį faktą?)

Vis dėlto ES Parlamento rinkimai svarbūs tuo, kad šioje institucijoje Lietuvos politikai turi galimybę teikti pasiūlymus, kaip spręsti įvairias socialines problemas, išsakyti mintis apie tolesnę ES raidą.

Taigi, ką ketiname deleguoti į šią svarbiausią ES instituciją? Paskaičius mūsų šalies partijų rinkimų į ES Parlamentą programas, lieka apgailestauti, kad nuo populizmo ligos ne tik kad negyja, bet dar labiau įsiligojame. Ko vertos frazės „Mes pasisakome už aktyvų naujų darbo vietų kūrimą“, „išspręsimė pagrindines mūsų žmonių problemas: skurdą, nedarbą, socialinę atskirtį ir kitas“? Kas išrįs prieštarauti šioms tiesoms? Bet... tiesos tiesomis, o kur konkretūs sprendimų pasiūlymai? Partija „Tvarka ir teisingumas“ paskelbė ne programą, o moralinę deklaraciją, kurios esmė – kas pirmas tai pasakys garsiai. Tik tiek. Na, o programinės nuostatos – be jokių įsipareigojimų: pavyzdžiui, „ES valstybės narės yra įsi-

TAUTOS GIMIMAS – ISTORIJOS GELMIŲ SLĖPINYS

1919 metais pasaulinio garso poetas, Lietuvos atstovas Prancūzijoje Oskaras Milašius, skaitydamas pasakaitą Geografijos draugijoje Paryžiuje, kreipėsi į klausytojus: „Taip, Vakarų moterys ir vyrai, aš kalbu apie senąją jūsų tėvynę. Taip, indoeuropiečių rasės sūnūs ir dukros, aš kalbu apie jūsų lopšį. Nes Lietuva – tokia miglota jūsų vaizduotėje – yra seniausia ir gryniausia liekana tos rasės, kuri, praeities tamsoje nusileidusi iš šventos vietos, vardu Pamyras, pasklido šaltos ir laukinės Europos giriose ir lygumose“. O keliautojas, tyrinėtojas Antanas Poška, nagrinėjęs ir vertęs iš sanskrito į lietuvių kalbą indų vedas, siekia dar toliau – už Pamyro. Vedose tyrinėtojas išskaitė, kad kuomet „vandenys ėmė akmenėti“ (užėjo ledynmetis), mūsų protėviai traukėsi į pietus, pasiekė Šiaurės Indiją, Himalajus. Pagal gausius lietuviškos kilmės vietovardžius įvairiose šalyse A. Poška nubraižė mūsų hipotetinį kelią iki Himalajų ir atgal. Tūkstantmečius trukusi kelionė paliko pėdsakus ne tik vietovardžiuose, sanskrito giminingume lietuvių kalbai, bet ir kai kuriuose Šiaurės Indijos papročiuose, ornamentuose, dainose. Tačiau mūsų priešistorija tebeskendi slėpiniuose.

Slėpiniai dar vis dengia mūsų praeitį. Tyrinėtojai nagrinėja iš lūpų į lūpasėjusias legendas ir padavimus, vis tebeieško ir neranda mūsų epo. Deja, ir rašytinė mūsų istorija pilna paslapčių (dar taip neseniai sudarytą Molotovo-Ribentropo paktą ir slaptuosius protokolus vos surado), nes ją daugiausia rašė, dažnai klastodami, mūsų priešai. Mūsų valstybės istorija įmanoma atkurti pagal įvairiuose pasaulio archyvuose randamus dokumentus, o tautos istorijos, jos gimimo bei raidos per tūkstantmečius išvelgti neįmanoma. Tai suvokiama protu, bet nepažįstama patirtimi. Iš patirties težinome, kad kiekviena tauta siekia sukurti savo valstybę, tampa valstybės branduoliu, nes optimali jos būseną yra savoje

Algimantas Zolubas

nepriklausomoje valstybėje. Pats tautos gimimas – istorijos gelmių slėpinys.

Senesniais laikais patyrusi daug negandų, o pastaraisiais dešimtmečiais blaškyta, kankinta, žudyta, buldozerinio ateizmo „šviesoje“ prievar-tauta lietuvių tauta patyrė neišmatuojamus nuostolius, buvo praradusi valstybingumą, didelė jos dalis prarado ne tik tautinę savimonę, bet ir sveiką nuovoką. Tauta patyrė ne vieną sunkų išbandymą, tačiau paklupdyta kėlėsi, išliko gyva, atkūrė savo valstybę.

Iš valstybių tarpusavio karų istorijos sužinome, kad valstybė nebuvo laikoma nugaltą, jei joje nebuvo paimta paskutinė pilis. Pilis gynė kariai-pilėnai. Kokį svarbų vaidmenį senovės valstybėje vaidino pilėnai, tokį pat svarbų vaidmenį dabartinėse demokratinėse valstybėse vaidina jų piliečiai, nes jie ir sudaro pačią valstybę. Taigi, nors valstybė nėra tautos būtį apibrėžiantis požymis, tačiau kiekviena tauta stengiasi sukurti savo valstybę, kurioje galėtų plėtoti savo etnokultūrą, reikšti kitas galias. Kita vertus, valstybei yra reikalingas tautinis pagrindas, tautinis branduolys, nes valstybė ir yra tautos buveinė, pilis.

Lietuvos valstybė buvo kuriama ilgai, pamažu. Jau žiloje senovėje būta šeimų, genčių, apylinkių darinių, kurie kūrėsi iš reikalo gintis nuo priešų ar ką pulti. Susibūrę kariai išsirinkdavo vadą, kuris, pavadintas kunigaikščiu, dažnai pasilikdavo sau valdžią ir taikos metu. Tryliktojo šimtmečio pradžioje karai su kryžiuočiais, kalavijuočiais ir rusais paskatino lietuvius jungtis į vieningesnį politinį darinį. Iš visų kunigaikščių tuomet iškilo Mindaugas, kuris ir tapo visos Lietuvos valdovu. Nesiliaujančios kovos su išorės krikščioniškaisiais priešais paskatino Mindaugą krikštytis, ką jis ir padarė 1250 m. pabaigoje ar 1251 m. pradžioje. 1253 m. popiežiaus Inocento IV pavedimu Mindaugas buvo karūnuotas Lietuvos valstybės karaliu-

mi, Lietuva tapo pripažinta Europos valstybe, karalyste.

Lietuva tarp Rytų ir Vakarų yra „ant vieškelio, ant kelio didžio“, jos istorija rašyta krauju, ugnimi ir kalaviju, ji kupina pergalių ir netekčių, tačiau, poeto žodžiais tariant, pašaukta atsiliepdavo: „Aš čia – gyva“. Atsiliepdavo Lietuva artojų, karių, sukilėlių, partizanų, visų dorų tautiečių širdyse, kur jie bebūtų – Sibiro toliuose ar už jurių marių, partizanų žeminėse, prie Televizijos bokšto ar Seimo rūmų. Atsiliepdavo, nes buvo išlikę pilėnai – piliečiai. Štai kodėl ir atkurtoje mūsų valstybėje pilietinės visuomenės formavimas, ugdymas ir skatinimas pilietinei veiklai laikytinas svarbiausiu procesu. Tik sąmoningas, jaučiantis pareigą ir atsakomybę, saugantis ir ginantis valstybės idealus ir interesus pilietis kuria valstybę, tvirtina valstybingumą, statydina tautos būstą.

Kas gi lėmė, kad didžiųjų fiziškai naikinta, nutautinama, tremiama lietuvių tauta išliko, jos neištiko Prūsijos likimas?

Trumpai tariant, išlikimą lėmė tvirta Tautos Dvasia, pasireiškusi per seniausią kalbą, visą išskirtinį kultūrinį paveldą, per nuožmų priešinimąsi įsibrovėliams.

Tautos Dvasios paieškos prasideda tuomet, kai Europos tautos pradeda vis aiškiau save suvokti kaip tam tikrą vientisą, gyvą bei dinamišką organizmą, kurio kiekviena ląstelė susijusi su kita ląstele bendra kilme, istorija, etninėmis bei dvasinėmis ypatybėmis. Buvo manoma, kad tauta, kaip vienetą, yra sudaryta ne tik iš atskirų, tam tikromis fizinėmis ir dvasinėmis savybėmis pasižyminčių individų, bet turi savo nuosavą kolektyvinę dvasią bei tam tikrą aukštesnį, viršindividualųjį, tik jai būdingą mąstymo tipą, dažnai apibūdinamą žodžiais „tautos būdas“, kuris, savo ruožtu, be paliovos formuojasi istorijos kelyje, istorinio likimo bendrystėje, veikiamas įvairiausių vidinių bei išorinių aplinkybių.

Šias pastangas išskirti tam tikrą „tautos charakterį“ greičiausiai lėmė grynai praktiškos priežastys. Tai yra, norėta apčiuopti bendras, konkrečiai tautai būdingas savybes bei palyginti jas su kitų tautų savybėmis. Pradėti analizuoti atskirų tautų istorijos keliai ir vis dažniau bandyta atsakyti

(Nukelta į 4 psl.)

pareigojusios vykdyti bendrąją užsienio ir saugumo politiką“. Jums ką nors sako ši frazė apie tai, ką čia veiks „tvarkiečių“ deputatai, jei bus išrinkti? Apie Darbo partijos planus kalbėti neverta – į ES ji eina vien tam, kad europarlamentaro neliečiamybės statusas jos vadovus apgintų nuo kalėjimo kameros. Beje, įdomus paradoksas – programoje darbiečiai pasisako už lietuvių kalbos išsaugojimą ir puoselėjimą, bet kaip tada jie paaiškintų buvusio savo delegato į LR prezidento postą Artūro Paulausko poziciją, kai jis nematė problemos, jei mūsų pasuose atsirastų lenkiški įrašai?

Kęstutis Šilkūnas

KARIUOMENĖS IR VISUOMENĖS DIENOS PROGA LIETUVAI PRISIEKĖ KARIUOMENĖS NAUJOKAI

Lietuvos Respublikos Prezidentė Dalia Grybauskaitė ir LR Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas su Lietuvai prisiekusiais kariais.
Alfredo Pliadžio nuotr.

Gegužės 23 dieną Didžiojo Lietuvos etmono Jonušo Radvilos mokomajame pulke Rukloje kario priesaiką ištikimai tarnauti Lietuvos valstybei davė 86 kariuomenės naujokai, taip pat Rukloje vyko Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienai skirta šventė. „Ypač dabar, kai susiduriame su grėsmėmis, vis popu-

liaresni ir daugybės savanorių sulaukiantys baziniai kariniai mokymai – geriausias įrodymas, kad savo Tėvynės sargybą patikime patriotiškam ir laisvę mylinčiam jaunimui. Galime būti ramūs, kad, šaliai prirėkus, į jos gynybą ryžtingai stos atsakingi kariai”, – sakė priesaikos ceremonijoje dalyvavusi Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Šventėje taip pat dalyva-

vęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas teigė, kad savanorių ir baziniuose kariniuose mokymuose kariai išmoka saugoti ir ginti savo šalies laisvę, prisiimti atsakomybę už save ir už žmones, kurių saugumas jiems patikėtas. Šventės metu prisiekė 52 kariai iš 30-osios bazinių karinių mokymų laidos. Šią priesaiką kariai davė po 3 iš

12 savaičių truncančių mokymų. Geriausiu 30-osios laidos kariu išrinktas jaunesnysis eilinis Vaidas Zubrikovas, kuris pagerbė Mokomojo pulko kovinę vėliavą. Priesaiką po tris savaites trukusio bazinio kario savanorio įgūdžių kurso taip pat davė 34 kariai savanoriai iš 18-osios kurso laidos. Iškilmingoje priesaikos ir

Kariuomenės ir visuomenės šventėje Rukloje taip pat dalyvavo Lietuvos kariuomenės vado pareigas vykdančias Sausumos pajėgų vadas generolas majoras Almantas Leika, kariuomenės dalinių vadovybė, Jonavos savivaldos atstovai, karių artimieji, kiti svečiai. Po karių priesaikos šventės Mokomajame pulke vyko Partizanų pagerbimo, kariuomenės ir visuomenės vienybės dienos renginys, kuriame svečiai galėjo susipažinti su visų Ruklos įguloje dislokuotų karių dalinių – Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“, Juozo Lukšos mokymo centro, Mokomojo pulko, Ruklos įgulos aptarnavimo centras, Karo medicinos tarnybos ir Karo prievolės centro ir pratybose Lietuvoje dalyvaujančios JAV Sausumos pajėgų 173-iosios oro desanto brigados – karių kasdienine veikla, ginkluote ir technika, pabandyti įveikti karinės užduotis. Lietuvos kariuomenės Garbės sargybos kuopos kariai šventės dalyviams atliko parodomąją rikiuotės programą, grojo Karinių oro pajėgų orkestras. Pagerbiant Lietuvos partizanus prie paminklo žuvusiems „Tauro” apygardos partizanams Digrių kaimo kapinėse kariai padėjo gėlių, Generolo Romualdo Giedraičio artilerijos bataliono kariai atliko tris salves iš istorinio pabūklo. Kapinėse palaidota daugiau nei 20 „Tauro” apygardos partizanų.
LR KAM inf.

(Atkelta iš 3 psl.)

TAUTOS GIMIMAS...

į klausimus: kodėl atskiros tautos vystėsi būtent taip, o ne kitaip, ir kiek jų vystymąsi paveikė išorės priežastys bei numanomas, savaime esantis vidinis „tautos būdo” veiksnys. Savo metu Tautos Dvasios klausimą ima kelti bei nagrinėti garsiausi prancūzų bei vokiečių mąstytojai. Herderio mokymas apie Tautos Dvasią jo epochoje atliko ne tik švietėjišką funkciją, bet suteikė jai romantiško paslaptingumo, tam tikro iracionalumo atspalvių. Herderio amžininkas Hegelis Tautos Dvasioje įžvelgė kultūriškai istorines Absoliuto Dvasios apraiškas tam tikroje tautoje, kuri ir yra tos savo dvasios nešėja, perduodanti ją ateinančioms kartoms. Pasak Hegelio, Tautos Dvasia pasireiškia religijoje, mene, specifinėje teisės sistemoje, politikoje (jeigu tauta organizuota savoje valstybėje) bei filosofijoje. Tautos Dvasios ypatybės Hegelis aiškino šiais pagrindiniais faktoriais:

– „pirminė tautos būdo dispozicija” kaip kažkas įgimto. Čia svarbų vaidmenį vaidina antropologija bei tam tikri rasiniai faktoriai, galintys lemti ir tam tikras dvasines savybes (biologinio faktoriaus įtaka konkrečiau mąstymo tipo tendencijoms buvo laikoma visiškai objektyvia norma kone iki XX a. vidurio). – „tautos būdas”, tiesiogiai susijęs su natūraliąja gamtos terpe, iš kurios tauta kilo ir kurioje ji gyvena. Hegelis išskyrė tris pagrindinius natūraliosios gamtinės aplinkos tipus – kalnai, lygumos ir pajūrio sritys, kurios, jo manymu, gana stipriai veikia Tautos Dvasios „pavidalą”. – trečiasis faktorius – tam tikros laikmečio sąlygos, t.y., tradicijos bei istorinės aplinkybės. Taigi, bendroji Tautos Dvasia gimsta tarytum iš savęs (romantinėje filosofijoje – iš bendros, absoliučios, metafizinės Pasaulio dvasios) kartu su tautos gimimu ir toliau vystosi veikiamą įvairiausių praeities, dabarties bei ateities veiksmų. Buvo

manoma, kad kiekviena tauta turi savo asmeninę dvasią, tačiau anaipol ne kiekviena tauta suvokia tokią dvasią esant, nes visos tautos vystosi skirtingomis aplinkybėmis, skirtingose gamtos sąlygose, todėl kiekviena tauta formuoja savą, tik jai būdingą kultūrą, kuri bendrais bruožais gali būti daugiau ar mažiau panaši į giminingų tautų kultūras, tačiau gali būti ir visiškai priešinga tolimoms negiminingoms tautoms su jų kultūromis. Kadangi materialioji ir dvasinė etninė kultūra yra inspiruota Tautos Dvasios, ir tam tikra prasme yra tik pastarosios vediniai erdvėje bei laike, tad tik per įvairiausias etninės kultūros formas toji dvasia gali būti deramai įsisąmoninta. 1990 m. kovo 11 dieną po, 50-ies metų tylos, lietuvių tauta sau ir pasauliui atkurtos valstybės vardu vėl ištare: „Aš čia – gyva”. Tegul tie žodžiai skamba ne tik sostinėje, miestuose, miesteliuose ir kaimuose, bet teįsminga į kiekvieno lietuvių širdį, o indoeuropiečių sūnums ir dukroms teprimena jų lopšį.

KURIAMA LIETUVOS, LENKIJOS IR UKRAINOS KARINĖ BRIGADA

Lietuvoje baigiami derinti dokumentai dėl trišalės Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados steigimo, pranešė Krašto apsaugos ministras Juozas Olekas. KAM kreipėsi į Vyriausybę dėl įgaliojimų suteikimo krašto apsaugos ministrui Juozui Olekui pasirašyti trišalį tarpvyriausybinių susitarimą dėl bendros Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigados LITPOLUKRBRIG steigimo. Visoms trimis šalims pritarus susitarimo projektui, tikimasi susitarimo pasirašymo ceremoniją surengti birželio pradžioje. „Ukrainos gynybos ministerija mus informavo, kad jų šalyje baigtos susitarimo projekto derinimo procedūros ir dokumentai galėtų būti

pasirašyti artimiausiu metu”, – pranešime spaudai teigė ministras Juozas Olekas. KAM teigimu, brigados įkūrimas ir funkcionavimas būtų naudingas stiprinant Lietuvos ir Lenkijos strateginę partnerystę ir karinį bendradarbiavimą ir padėtų Ukrainai aktyviau įsitraukti į bendradarbiavimą regione ir euroatlantinėje erdvėje. Trišalis projektas pradėtas dar 2009 metų lapkritį, kai Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos gynybos ministrai pasirašė ketinimų laišką, kuriuo išreiškė siekį įkurti bendrą Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos karinį vienetą – brigadą, ir taip prisidėti prie regioninio ir euroatlantinio stabilumo ir saugumo.
LR KAM inf.

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LAISVADARBE ĮVYKDOMAS LIETUVOS GAMTOS MŪŠTINIAI

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

Gintaras Songaila

GERA PROF. V. LANDSBERGIO IDĖJA

Apgailestaudamas dėl Europos Sąjungos neveiklumo stabdant Rusijos agresiją Ukrainoje, baigiantis kadenciją europarlamentaras prof. V. Landsbergis neseniai „Vorutos“ laikraštyje (Nr.8 balandžio 26d.) pareiškė, kad atėjo laikas „priminti Rusijai Karaliaučių“.

Sutikdamas su pačia idėja, vis dėlto norėčiau ją patikslinti. Karaliaučiaus ir Mažosios Lietuvos laikino administravimo, Potsdamo konferencijoje pavesto Sovietų Sąjungai, problemą reikėtų priminti ne tiek Rusijai, kiek pačiai Europos Sąjungai. Be to, neužtenka tik priminti, o būtina imtis konkrečių veiksmų kartu su JAV denonsuojant šį Sovietų Sąjungai suteiktą mandatą.

Putino Rusija, užgrobdama ir aneksuodama Krymą, šiurkščiai pažeidė tarptautinę teisę bei savo pačios daugiašalius įsipareigojimus dėl Ukrainos teritorinio vientisumo. Net ir artimiausios Rusijos režimo sąjungininkės nepripažįsta Krymo Rusijai, tačiau V.Putinui tai nė motais, kadangi de facto Rusijos kariuomenė šią teritoriją užvaldė, o su įvykusiais faktais pasaulis esą nesunkiai apsipras, kaip

jis apsiprato ir su Karaliaučiaus bei Rytų Prūsijos lietuviškosios dalies užvaldymu, lietuvininkų genocidu ir šio krašto prijungimu prie Sovietų Sąjungos (dabar – jau prie Rusijos).

Šiuo metu beveik visa pasaulio bendruomenė mėgina pranešti Rusijai, kad jos įvykdyta Krymo aneksija niekada nebus pripažinta. JAV ir Europos Sąjungos valstybės taiko Rusijai sankcijas (tiesa, gan simbolines), siekdamos priversti dabartinį Rusijos režimą grįžti prie tarptautiniais susitarimais ir taikiu sambūviu grindžiamos tvarkos. Tačiau V. Putinas niekaip neišgirsta, kas jam norima pasakyti, arba to nepriima už gryną pinigą, kadangi ir Europos Sąjungos valstybės nedrįsta imtis realių sankcijų, kurios sukeltų nuostolius taip pat ir jų pačių ekonomikai.

Niekaip neįmanoma pateisinti to fakto, kad dar ne visos Europos Sąjungos valstybės nutraukė karinį bendradarbiavimą ar net prekybą ginklais su Rusijos režimu (tai ypač pasakytina apie Prancūzijos manevravimą, mėginant išsaugoti dviejų lėktuvnešių „Mistral“ pardavimo Rusijai kontraktą).

Tačiau, sakysime, Vokietijos

atsargumas ir nerimas dėl visos prekybos su Rusija embargo sukeltų ekonominių nuostolių, dėl milijardinių investicijų Rusijoje likimo, dešimčių tūkstančių darbo vietų praradimo pačioje Vokietijoje bei dėl dujų tiekimo iš Rusijos nutraukimo yra labiau suprantamas.

Galbūt šalia karinės prekybos embargo bei asmeninių sankcijų Rusijos režimo veikėjams yra ir kitokių, ne tokių nuostolingų, kaip visos prekybos užšaldymas, veiksmų, kurie paskatintų V.Putiną atsikvošėti ir kurie būtų priimtini pinigą skaičiuojančioms ES valstybėms bei eurokratiniam elitui? Karaliaučiaus ir Mažosios Lietuvos laikino administravimo mandato Rusijai denonsavimas, šių teritorijų suvereniteto Rusijai nepripažinimo aiškus deklaravimas kaip tik ir būtų toks veiksmas, kuris būtų greitai išgirstas net ir Putino propagandos okupuotoje plačiojoje Rusijos visuomenėje.

Ir tai būtų ne koks nors pagrasinimas, laikina sankcija ar kokie nors mainai dėl aneksuoto Krymo. Tai būtų nebegrįžtamas sprendimas, parodantis, kad Europa ir visas tarptautinė teisė gerbiantis pasaulis niekada nebesitaikstys su užgrobtų teritorijų prijungimu net ir tais atvejais, kai karo laimėtojai kam

nors suteikė „laikino administravimo“ mandatą. Pagaliau, tai būtų kelias link tikro Europos saugumo, nes būtų grįžta prie Prūsų Lietuvos tarptautinio statuso nustatymo ir globos, jos demilitarizavimo ir laisvos raidos, atstatant istorinį teisingumą bei kultūros paveldą, sprendžiant ekonomines, socialines ir ekologines šio krašto problemas.

Grįžimas prie į Rusiją inkorporuotos „Kaliningrado srities“ tarptautinio statuso svarstymo nereikštų kokios nors sienų su Lietuva ir Lenkija revizijos (ar kokių nors kitų Europos sienų revizijos), o tik neteisėto Rusijos suvereniteto šiam kraštui panaikinimą ir neteisėto inkorporavimo pasekmių šalinimą. Suprantama, kad šio krašto ateities klausimai turėtų būti svarstomi, aktyviai dalyvaujant dabartiniam šio krašto gyventojų atstovams ir pačiai Rusijai. Tačiau tokios derybos ar tarptautinės konferencijos, kaip ir Krymo atveju, nereikštų kokio nors Rusijos teritorinių įsigijimų legalizavimo ir nevestų prie kokios nors naudos dėl neteisėtų veiksmų gavimo.

Pagal Lietuvos Respublikos ir Rusijos 1991m. sutarties 11 straipsnį Rusija pripažino Lietuvos teisę ar net pareigą rūpintis „Kaliningrado srities“ socialine ir ekonomine raida, tačiau ši raida negali būti tik Lietuvos nacionalinio saugumo ar tik Lietuvos ir Rusijos dvišalių santykių klausimas. „Kaliningrado srities“ ateitis turi tapti visos Europos Sąjungos ir NATO klausimu. Juk derybų dėl „Kaliningrado srities“ demilitarizavimo pradžia reikštų politinės ir karinės įtampos mažinimą visame Baltijos jūros regione ar net visoje rytų Europoje. Kartu tai reikštų pagarbą tarptautinei teisei, o ne klaidingam agresijos principui, kai „šuo loja, o karavanas vis tiek eina“.

Europos Parlamentas kaip ir yra ta vieta, kur galėtų kilti daugiašalė iniciatyva dėl „Kaliningrado srities“ statuso, jos demilitarizavimo, dėl ekonominės, socialinės ir ekologinės

pagalbos jai, dėl lietuvininkų genocido pripažinimo. Todėl gaila, kad dabartinė Lietuvos delegacija Europos Parlamente, regis, apsiribojo tik vieno jos nario pareiškimais labai garbingame Lietuvos istorijos savitraštyje. Reikia tikėtis, kad būsimieji Lietuvos europarlamentarai, kurie gaus rinkėjų mandatą šiuose rinkimuose, imsis ir konkrečių veiksmų kartu su savo kolegomis iš kitų šalių. Esu tikras, kad bent jau tautininkai remtų tokią iniciatyvą, jos imtųsi ar prisidėtų prie jos nepriklausomai nuo rinkimų rezultatų Lietuvoje ir nepriklausomai nuo partinių skirtumų Lietuvoje bei Europoje.

Beje, o koks galėtų būti būsimasis „Kaliningrado srities“ statusas? Tai klausimas ir šios srities dabartiniam gyventojams, kurių apklausos rodo, kad dauguma palaiko srities savarankiškumą, išsaugant ryšius su Rusija. Tai klausimas ir visai Lietuvos visuomenei bei politikams, kurie šią viziją pasiūlytų Europai. Karaliaučiaus, kaip laisvojo miesto, statusas tikriausiai būtų priimtinas daugeliui, o savarankiška, Europos Sąjungos globojama sritis (su Lietuvos garantijomis) galėtų būti priimtina tiek jos gyventojams, tiek ir pačiai Rusijai, jei ji atsisakys agresyvios priešpriešos.

Tai reikštų ir sprendimų paiešką kitose „užšaldytose teritorijose“ Padnestrėje, Pietų Osetijoje, Abchazijoje, gal būt ir Kosove bei kitur. Tai reikštų, kad ir Krymas netaps tokia užšaldyta teritorija... Atsižvelgiant į imperinį dabartinės Rusijos patosą, karinių užkariavimų ir geopolitinio dominavimo kliedesius, kelias į tarptautinę teisę pagrįstą santarvę gali būti ilgas. Bet tai vienintelis teisingas kelias ir reikia juo eiti.

Tai mūsų šiuolaikinė, europietiška pareiga. Jei šio išbandymo neišlaikysime, tai išties beliks vien „geopolitinė teisė“ ir vienintelis klausimas: kas stipresnis?

Gintaras Songaila, kandidatas į Europos Parlamentą

LIETUVOS IR JAV KARIŲ ORO DESANTO PRATYBOS

Gegužės 22 dieną Gaižiūnų poligone jungtine Lietuvos karių ir NATO sąjungininkų iš JAV oro desanto ir priešų objektų šturmo operacija vainikuotos didžiausios šių metų Lietuvos kariuomenės Mechanizuotosios pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ lauko taktinės pratybos „Juodoji strėlė 2014“. Šiose pratybose apie 1,5 tūkst. karių iš Lietuvos ir Jungtinių Amerikos Valstijų treniravosi vykdyti gynybos užduotis Lietuvoje.

„Šios pratybos demons-

truoja puikią Lietuvos ir JAV karių sąveiką ir karių profesionalumą. Tai ir nauja patirtis tiek mūsų, tiek mūsų sąjungininkų kariams. Tokių pratybų dėka mūsų karių profesionalumas tik stiprėja,” – sakė jungtinę Lietuvos ir JAV karių operaciją stebėjęs krašto apsaugos ministras Juozas Olekas.

Ministras taip pat pažymėjo, kad šiomis pratybomis siekiame būti tinkamai pasirengę atsakui į bet kokius saugumo situacijos pokyčius Baltijos šalyse. „JAV karių dalyvavimas

pratybose yra didžiulė parama ir NATO šalių solidarumo demonstravimas,” – sako krašto apsaugos ministras.

Karinės operacijos metu brigados „Geležinis Vilkas“ žvalgai kartu JAV 173-iosios oro desanto brigados parašiutininkais atliko šuolius į priešišką pajėgų kontroliuojamą rajoną. Remiami JAV parašiutininkų ugnimi, Lietuvos kariai šurmavo numatytus objektus ir neutralizavo ten įsitvirtinusį priešą. Oro desantininkų operacijoje dalyvavo daugiau kaip 100 JAV ir Lietuvos karių.

Šią karinę operaciją taip pat

stebėjo Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų vadas generolas majoras Almantas Leika, Jungtinio štabo viršininkas brigados generolas Vilmantas Tamošaitis, Pajėgumų ir ginkluotės generalinis direktorius brigados generolas Gintautas Zenkevičius, karinių vienetų vadovybė, JAV ambasadės atstovai ir gynybos atašė Lietuvoje, Jonavos savivaldybės administracijos atstovai, kiti svečiai.

Dislokacijos Lietuvoje metu JAV kariai išitrauks į visoje Lietuvoje vyksiančias Sausumos pajėgų kovinio rengimo pratybas. Po pratybų

„Juodoji strėlė“ JAV kariai birželį prisijungs prie bendrų JAV ir Baltijos valstybių pratybų „Kardo kirtis“, dalyvaus kt. bendruose mokymuose.

Lietuva atvykusiems JAV kariams suteikia visą reikiamą priimančiosios šalies paramą - apgyvendinimą, maitinimą, logistinę pagalbą, kt.

NATO sąjungininkė JAV Sausumos pajėgas į Lietuvą pratyboms atsiuntė reaguodama į regionui iškilusias grėsmes dėl Rusijos intervencijos Ukrainoje. Tokias pačias pajėgas JAV atsiuntė ir į Lenkiją, Latviją bei Estiją.

LR KAM inf.

ČIKAGOJE PRISTATYTA „VILNIAUS DUONOS” IR KITA LIETUVOJE GAMINAMA PRODUKCIJA

Generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas (viduryje) su „Vilniaus duonos” atstovėmis „NRA Show” parodoje.

Gegužės 17 d. – 20 d. Čikagos McCormick Place parodų rūmuose vykusioje Nacionalinės restoranų asociacijos paroda „NRA Show” pristatyti Lietuvos įmonės „Vilniaus duona” gaminiai bei kiti Lietuvoje pagaminti maisto produktai. Didžiausiame pasaulyje kasmetiniame restoranų, maisto pramonės bei viešbučių profesionalų susibūrimo, kuriame dalyvauja daugiau nei 2 tūkst. įmonių bei apsilanko per 65 tūkst. lankytojų iš daugiau nei 100 pasaulio šalių, bendrą standą pristatė ir Lietuvos įmonė „Vilniaus duona” bei Čikagos lietuvių įmonė „Food Depot International”, į JAV importuojanti lietuviškus ir kitų Europos šalių maisto pro-

duktus. Prie lietuviško stendo lankytojai buvo kviečiami ragauti kelių rūšių duonos, daržovių užtepėlių, marinuotų agurkėlių, šokoladinių saldinių ir kito, jiems pasakota apie daugiau nei parą trunkantį natūralų duonos rauginimo, kepimo, vėsavimo procesą bei kitas ypatingas lietuviškos duonos savybes.

Specialiai į parodą susitikti su tautiečiais verslininkais atvykęs LR generalinis konsulas Čikagoje Marijus Gudynas džiaugėsi, jog Lietuvos verslai vis aktyviau skinasi kelią į plačią JAV rinką. „Dar nesu sutikęs užsieniečio, kuriam nebūtų skani natūrali ekologiška lietuviška duona, todėl esu tikras, kad nuosekliai dirbdami turime siekti, jog šis produk-

tas įsitvirtintų visų didžiųjų JAV prekybos centrų lentynose” – sakė M. Gudynas. Su „Vilniaus duona” atstovėmis sutarta, kad generalinis konsulas pristatys ir populiarius jų gaminius savo organizuojamų renginių metu.

Įmonę „NRA Show” atstovaujanti naujų pardavimo kanalų vystymo vadovė Asta Bajoraitienė teigė, jog lietuviška duona vertinama daugelyje pasaulio šalių, didėja ir jos populiarumas JAV. Padedant Angelės Kavakienės distribucinei įmonei „Food Depot International”, parduotuvių, kuriose prekiaujama „Vilniaus duonos” produkcija, Čikagoje ir apylinkėse vis daugėja.

LR Generalinio konsulato Čikagoje informacija

LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO NAUJIENOS

Dirbant Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (LTSC) būtų sunku pasakyti, kada būna laisvesnės dienos – čia darbų tikrai netrūksta, nepriklausomai nuo metų laikų – tai ir turimų archyvų, bibliotekos tvarkymas, naujų archyvų aprašymas, katalogavimas, parodų rengimas, projektų rašymas, svečių priėmimas, atsakymų į žmonių, organizacijų pasiteiravimus, reikalingos medžiagos ieškojimas ir kt. Visiems darbams reikalingos rankos, tad džiaugiamės turėdami ne tik šaunius darbuotojus Genutę Razumienę, Laimą Siudikienę, Vytautą Belešką, Juozą Bendiką, bet ir savanorius Enatą Skrupskelytę, Gediminą Indreiką, savo brangų laiką skiriančius LTSC. Be šių žmonių pagalbos sunkiai judėtų visi nesibaigiantys darbai Centre.

Džiaugiamės sulaukę ir akademinio jaunimo – jau kelinti metai bendradarbiaujame su Iliojaus uni-

versiteto Čikagoje (UIC) Pasaulio lietuvių bendruomenės Lituanistikos katedra. Šįmet Centre vėl darbavosi keli studentai, kurie yra pasirinkę Lituanistikos katedros UIC dėstytojo prof. Giedriaus Subačiaus dėstomą lietuvių kultūros ir kalbos kursą. Jie turi galimybę gauti papildomų kreditų už tam tikrą darbo LTSC valandų skaičių. Šįkart studentai Sara Ramirez, Dave Shah, Annemarie Mutholam, Julita Matlok skenavo pas mus esančius UIC Lituanistikos katedros dokumentus ir iškarpas iš laikraščių apie katedrą. Tie dokumentai yra iš įvairių fondų: LR Generalinio konsulato Čikagoje, JAV lietuvių bendruomenės Švietimo tarybos (Jono Kavaliūno) ir kt.

Visada džiaugiamės, kai į Centrą užsukę žmonės randa studijoms ar moksliniam darbui reikalingos medžiagos. Šįkart mūsų saugyklose esančiomis knygomis pasinaudojo kunigas Gediminas Keršys ir

Būsimą archyvų seminarą aptarė (iš k.) LTSC Muzikologijos archyvo vedėjas Vytautas Beleška, archyvų direktorė Skirmantė Miglinienė, vicepirmininkė Loreta Timukienė, JAV LB KV vicepirmininkė archyvų reikalams Dalė Lukienė ir LTSC valdybos pirmininkas dr. Augustinas Idzelis. *Kristinos Lapienytės nuotr.*

DePaul universiteto studentas Kasper Sorfleet, kurį pas mus atlydėjo jo močiutė, buvusi LTSC muziejaus direktorė Nijolė Mackevičienė.

Praėjusį mėnesį Centre lankėsi Balzeko lietuvių kultūros muziejaus darbuotoja Rūta Akelaitytė - jai LTSC Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo darbuotoja Genutė Razumienė ne tik padėjo išsirinkti mūsų archyvuose esančius kūrinius ir natas kanklėms, bet ir suderino kankles. Svečių knygoje Rūta paliko tokį įrašą: „Nuostabu, kad čia galima rasti tiek daug lietuvių kompozitorių kūrinių.”

LTSC kartu su JAV LB Archyvų reikalų komitetu ir Lietuvos Vyriausiojo archyvaro tarnyba ruošiasi gegužės 31- birželio 1 d. Jaunimo centre Čikagoje vyksiančiam archyvų seminarui. Gegužės 5 d. į LTSC aptarti, kaip ruošiamasi būsimam renginiui, buvo atvykusi JAV lietuvių bendruomenės Krašto valdybos vicepirmininkė archyvų reikalams Dalė Lukienė. Į seminarą kviečiami visi besidomintys archyvų tvarkymu ir išsaugojimu. Turime įvairių archyvų, juos visus reikia

sutvarkyti taip, kad juose saugoma medžiaga būtų saugi ir, kad ieškant dokumentų, būtų lengva juos surasti. Todėl, pasitarus su Dalės Lukienės vadovaujamu JAV LB Archyvų reikalų komitetu ir su Lietuvos vyriausiojo archyvaro tarnyba, buvo nuspręsta surengti seminarą archyvų tvarkymo ir saugojimo klausimais. Seminare pranešimus skaitys patyrę Lietuvos archyvarai (Lietuvos vyriausiasis archyvaras doc. dr. Ramojus Kraujelis, Lietuvos centrinio valstybės archyvo direktorius Dalius Žižys, Lietuvos centrinio valstybės archyvo Informacijos ir apskaitos skyriaus vedėja Sigita Baranauskienė, Lietuvos centrinio valstybės archyvo Dokumentų sklaidos skyriaus vedėja Džiuginta Stankevičienė), todėl tikimės, kad pateikiamos žinios bus labai naudingos visiems archyvų saugotojams - ar tai būtų pavieniai asmenys, ar organizacijos, ar archyvų darbuotojai.

Lietuvos nacionalinio muziejaus Naujausių laikų skyriaus vedėja Irena Mikuličienė kalbės apie išeivijos fondo komplektavimą, kolekcijas,

jų apskaitą, tvarkymą ir saugojimą. Lietuvos nacionalinio muziejaus Signatarų namų vedėja Meilutė Peikštenienė pasakos apie Vasario 16-osios Akto signatarų archyvų paiešką, jų panaudojimą plečiant Signatarų namų ekspoziciją bei ruošiant švietimo programą. Seminare bus kalbama apie bendruosius archyvų valdymo klausimus, apie dokumentų, meno kūrinių saugojimą, tvarkymą ir aprašymą. Bus apžvelgta LTSC ir Amerikos lietuvių kultūros archyve (ALKA) saugomų dokumentų padėtis, diskutuojama apie užsienio lietuvių archyvų vieningos duomenų bazės sudarymo ir naudojimo galimybes, vyks dr. Tomo Remeikio bibliotekos atidarymas.

Registracijos mokestis dviejoms dienoms su maitinimu yra \$40. Kviečiame iš anksto registruotis el. paštu info@lithuanianresearch.org, kreiptis į Loreta Timukienę. Apie seminarą galite pasiteirauti Dalės Lukienės el. paštu dalelukas@verizon.net arba tel. 301-598-6657.

Loreta Timukienė, LTSC vicepirmininkė

Centre lankėsi Balzeko lietuvių kultūros muziejaus darbuotoja Rūta Akelaitytė (d.) - jai LTSC Žilevičiaus-Kreivėno muzikologijos archyvo darbuotoja Genutė Razumienė ne tik padėjo išsirinkti mūsų archyvuose esančius kūrinius ir natas kanklėms, bet ir suderino kankles.

L. Timukienės nuotr.

PRISIMINTAS PREZIDENTAS ANTANAS SMETONA

Š. m. gegužės 18 d., Cleveland, Ohio, Lietuvių namų „Gintaro“ restorane, įvyko Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 70-ųjų mirties metinių minėjimas ir istorinė paroda, kurią surengė Skautų akademikų sąjūdžio Clevelando skyrius. Prezidentas Antanas Smetona žuvo 1944 m. sausio 9 d., Clevelande, Ohio, jo name kilusio gaisro dūmuose.

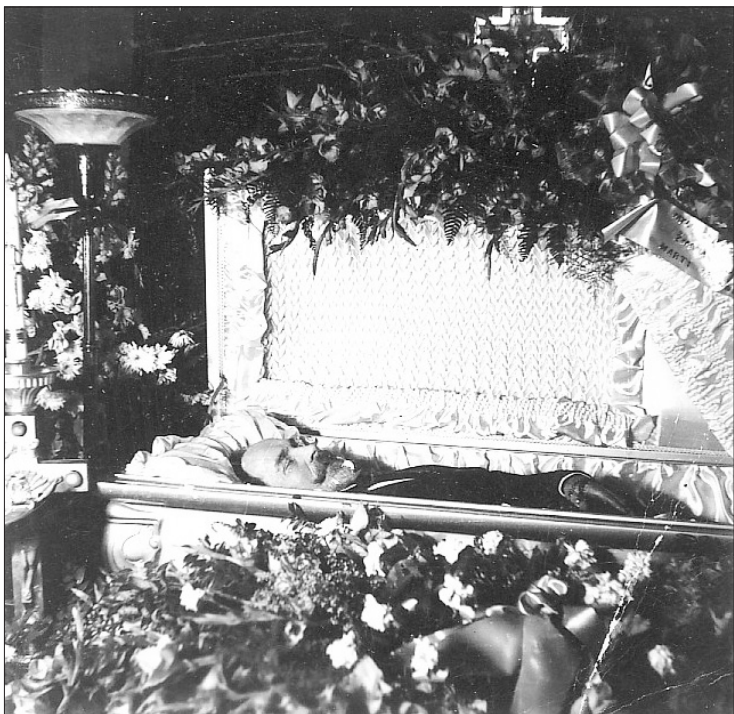
Prieš prasidedant renginiui ir po jo dalyviai (kurių buvo per 50) turėjo progą pavartyti trisdešimt penkis albumus su JAV laikraščių iškarpomis ir nuotraukomis, apimančiomis laikotarpį nuo Prezidento atvykimo į JAV iki jo žūties. Šiuos istoriniu požiūriu įdomius albumus sudarė Lietuvių namų

pirmininkė Rūta Degutienė. Šis minėjimas buvo skelbiamas „Dirvoje“ ir iškabintais spalvotais menininko Algirdo Muliolio plakatais. Todėl gėda tiems Clevelando apylinkių lietuviams, kurie į šį minėjimą nesiteikė atvykti. Ar jie neapsišvietę, ar suklaidinti, ar pasišventę kitai ideologijai? Nesimatė šiame minėjime ir nė vieno jaunuolio. Atrodo, kad Clevelande veikiančių lietuvių organizacijų vadovai nesistengia savo narius sudominti panašiais renginiais.

Skautų akademikų sąjūdžio narė Mylita Nasvytienė pradėjo minėjimą sveikinimu, skirtu atvykusiems, ir kalba apie Prezidentą. Po to trumpą žodį tarė LR garbės konsulė Ingrida Bublienė, dr. Stepas Matas

(išvardindamas ir dėkodamas asmenims, prisidėjusiems rengiant šį renginį) ir dr. Viktoras Stankus. Šiai progai skirtus eilėraščius skaitė Sąjūdžio narė Rasa Taraškienė, o Mylita Nasvytienė paprašė visus atsisototi ir sugiedoti „Lietuva brangi“.

Kalboms pasibaigus, buvo rodomas 45 minučių trukmės filmas apie Prezidentą Antaną Smetoną. Filmas buvo įdomus ir apėmė įvykius nuo 1920 metų iki Prezidento mirties. Jis sudarytas iš nejudamų (stills) fragmentų ir filmos juostų. Pagal autoriui suteiktą informaciją, filmo originalas buvo Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos paskolintas a. a. Jonui Dundurui, dabartinio filmo saugotojo Andriaus

Dunduro tėveliui, kad būtų papildytas ir patobulintas. Andrius Dunduras pasistengs tai padaryti, nors darbas ir

pareikalaus daug laiko. Šią filmą jis ketina parodyti ir Lietuvoje.

Algirdas V. Matulionis

PASaulio LIETUVIŲ EKONOMIKOS FORUME RYŠKIAUSI EKONOMIKOS IR ŠVIETIMO SRIČIŲ ATSTOVAI

Šeštasis pasaulio lietuvių ekonomikos forumas, vykstantis liepos 7d. viešbutyje „Radisson Blu Hotel Lietuva“, Vilniuje, kvies į ekonomiką pažvelgti pro švietimo prizmę.

Forumo metu ieškosime atsakymų į klausimus, kaip užauginti verslią kartą ir kokie iššūkiai jos laukia. Savo patirtimi su PLEF 2014 dalyviais dalinsis švietimo atstovų sąstatas, kurį sudarys garsiausia Lietuvos edukologė Austėja Landsbergienė, vienos iš stipriausių Lietuvos mokyklų – KTU gimnazijos – direktorius Bronislovas Burgis, valstybinių premijų lauretas, žymus medicinos mokslų specialistas Feliksas Bukauskas, unikalias vaikų auklėjimo idėjas skleidžianti, vaikų-genijų mama ir pedagogė Foreli Kramarik ir VŠĮ „Sėkmės mokykla“ įkūrėjas Nerijus Buivydas.

„Šių metų tema pasirinkta siekiant atsižvelgti į šiandienines aktualijas: viešojoje erdvėje vis daugiau kalbama apie ydingas vaikų auklėjimo tradicijas; ne vienerius metus ir ne visad sėkmingai vykdomas mokyklų reformas; universitetus, kurių diplomai neužtikrina konkurencingumo rinkoje. Ir nors iš pirmo žvilgsnio švietimas ir ekonomika gali atrodyti tolimos sritys, tačiau būtent auganti karta yra ta, kuri ves į Lietuvos ekonomikos pažangą. Todėl kalbėsime apie tai, kaip jai padėti tapti verslia, inovatyvia, socialiai atsakinga ir pilietiška“, - sako renginio sumanytojo ir organizatoriaus Lietuvos verslo konfederacijos prezidentas Valdas Sutkus.

Ekonomikos ir verslo pasaulio pusę atstovaus Stasys Kuliavas, pirmosios ir didžiausios Kanados privačių orlaivių gamyklos pardavimų ir verslo

plėtros skyriaus viceprezidentas; Garrick Advisory generalinė direktorė ir urbanistinio planavimo specialistė Eglė Garrick bei Lietuvos – Izraelio prekybos rūmų įkūrėjas ir vadovas Len Judes. Šių metų forumas savo dalyvius kviečia šūkiu - „Mintys. Žodžiai. Darbai“ ir siekia ne tik dalintis idėjomis Lietuvos pažangai ir perspektyvoms, bet ir pateikti konkrečių rekomendacijų jų įgyvendinimui.

Todėl kartu su savo sričių ekspertų pranešimais renginio metu veiks ir interaktyvios darbo grupės, kuriose bus išgrynintos opiausios verslo, ekonomikos ir švietimo politikos problemos bei joms ieškoma efektyvių sprendimų. Renginį remia LR Užsienio reikalų ministerija, LR Ūkio ministerija, „Global Lithuanian Leaders“, VŠĮ „Investuok Lietuvoje“, VŠĮ „Versli Lietuva“.

Forumo organizacinis partneris – „Via Conventus“, informaciniai partneriai – LRT televizija, naujienų portalas DELFI, žurnalas IQ, Žinių radijas. Daugiau informacijos apie renginį rasti www.plef.lt.

VASARIO 16-OSIOS GIMNAZIOJE SUTIKTAS SU DUONA IR DRUSKA

Pirmą kartą Vasario 16-osios gimnazijoje (Vokietijoje) lankėsi Lietuvos finansų ministras Rimantas Šadžius, kurį lydėjo Justinas Juknys, Finansų ministerijos Europos Sąjungos reikalų koordinavimo ir analizės skyriaus vedėjas pavaduotojas, ir Lietuvos ambasadorius Vokietijoje Deividas Matulionis.

Garbius svečius gimnazijoje pasitikome su duona ir druska, lietuviškais melodijomis bei tautinių juostų taku. Susitikimas su ministru

LIETUVA PIRMĄ KARTĄ PRISTATOMA MEKSIKOJE VYKSTANČIOJE KULTŪRŲ MUGĖJE

Meksikos sostinėje gegužės 17 d. iškilminga visų dalyvaujančių šalių atstovų eiseną buvo atidaryta tradicinė Draugiškų kultūrų mugė (Feria de Culturas Amigas). Tai yra spalvingas, išskirtinio 20 mln. gyventojų turinio miesto ir turistų dėmesio sulaukiantis renginys, kuriame pristatoma šalių kultūra, gastronomija, menai, turizmo galimybės bei siekiama skatinti šalių kultūrų tarpusavio ryšius. Istorinėje Meksiko miesto Zocalo aikštėje vykstančiame renginyje tarp kitų

86 dalyvaujančių šalių vėliavų Lietuvos trispalvė plevėsuoja pirmą kartą.

Lietuvos informacinis stendas įrengtas Ambasadai Vašingtone bendradarbiaujant su Valstybiniu turizmo departamentu, Lietuvos garbės konsulatu Meksikoje bei aktyvia Meksikos lietuvių bendruomene. Apsilankę jame mugės svečiai turi galimybę susipažinti su Lietuvos istorija, kultūra, papročiais ir tradicijomis. Lankytojus taip pat tikimasi sudominti turizmo Lietuvoje galimybėmis. Besidomintieji

Lietuvos kulinariniu paveldu, turi galimybę paskanauti Meksikos lietuvių bendruomenės atstovų gamintų tradicinių lietuviškos virtuvės produktų. Renginio svečiams taip pat pristatomi lietuvių tautiniai kostiumai, kuriuos ekspozicijai pateikė Lietuvos liaudies kultūros centras.

Kasmetinė Draugiškų kultūrų mugė rengiama nuo 2009 metų. Mugė veiks dvi savaites kasdien - iki birželio 1-osios dienos. Tikimasi, jog joje apsilankys per 2 milijonus lankytojų.

LR URM inf.

Baniūnaitė (10 kl.) ir Niko Šošič (11 kl.). Svečiai apžiūrėjo Rennhofo sodybą: pilį, joje įsikūrusią biblioteką, Visų Lietuvos Šventųjų vardo koplyčią, Lietuvių kultūros institutą, parką, bendrąbutį, modernų gamtos mokslų kabinetą, naujai įkurtą lietuvių k. ir literatūros kabinetą, kitas edukacines erdves. R. Šadžius pasirašė gimnazijos Svečių garbės knygoje.

Susitikimo metu ministras gimnazistams palinkėjo tapti pasaulio piliečiais, bet širdį išsaugoti Lietuvai.

B. Augustanavičiūtė, 15min.lt

CHICAGO, IL

Balandžio 26 dieną surengtas labdaros koncertas „Po Angelo Sparnu“, su nepakartojamuoju virtuozu Rudolfu Budginu, tik įrodė, kad gera valia ir vieningumas sujungia žmonių širdis kilniems tikslams ir laimi!

Į kvietimą nelikti abiejiniems Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios likimui – vienintelės tokios išlikusios lietuvių išeivijoje – atsiliepė šimtai geros valios žmonių. Akcijos metu paaukota 33,000 dol.

GM

„RUSIJA SULAUŽĖ VISAS ĮMANOMAS SUTARTIS”

Linas Linkevičius

Lietuvos užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius Vokietijos transliuotojui „*Deutsche Welle*” paaiškina, kodėl Baltijos šalys tokios susirūpinusios dėl Rusijos veiksmų Ukrainoje, ir kaip Europa turėtų elgtis po šios šalies prezidento rinkimų.

– Šią savaitę Rusijos prezidentas Vladimiras Putiną sakė, kad atitraukia pajėgas nuo Ukrainos pasienio. Ar jus nuramino tokios žinios?

– Nė kiek nenuramino, nes panašių tvirtinimų girdėjome ir anksčiau, bet jie nebuvo įgyvendinti. Tačiau tikiuosi, kad šįkart tai tiesa. Karius privalu atitraukti, nes jų buvimas šalia Ukrainos prideda dar daugiau įtampos, kurios ir taip netrūksta. Manęs niekas nenuramins, kol tai nebus padaryta iš tikrųjų.

– Žmonės, ypač Baltijos šalyse, jaudinasi, o kartais netgi bijo Rusijos. Ar tikėtąs ryžtingesnės savo partnerių Europoje, pavyzdžiui, Vokietijos arba Jungtinės Karalystės, pozicijos?

– Neturiu pagrindo abejoti saugumo garantijomis, kurias mums pateikė NATO ir Europos Sąjunga. Prieš 10 metų buvo padarytas teisingas sprendimas prisijungti prie NATO ir ES, tačiau tai nereiškia, kad dabar galima atsipalaiduoti. Laisvė ir taika nėra duotybės. Kai ateina laikas, jas reikia ginti. Neturiu pagrindo abejoti saugumo garantijomis, kurias mums pateikė NATO ir Europos Sąjunga. Prieš 10 metų buvo padarytas teisingas sprendimas prisijungti prie NATO ir ES, tačiau tai nereiškia, kad dabar galima atsipalaiduoti.

Žmonės jaučia neapibrėžtumą, nes kaimynystėje mato, kaip pažeidžiami tarptautiniai įsipareigojimai. Išties sunku suprasti, ko galima tikėtis. Mums reikia daugiau priemonių psichologiniam saugumui užtikrinti. Neseniai sustiprinta oro erdvės apsaugos misija ir sausumos pratybos, kurias vedė mūsų sąjungininkai, labai padėjo. Nuolatinis pajėgų dislokavimas leistų jaustis dar saugiau. Mes tikrai manome, kad netolimoje ateityje tai įvyks.

– Kodėl toks nuolatinis ka-

rių dislokavimas jums ir jūsų kolegoms Estijoje ir Latvijoje atrodo toks svarbus?

– Nes dabar to neturime. Viena iš priežasčių – 1997-ųjų NATO-Rusijos susitarimas, kuriame NATO įsipareigojo nelaikyti „didelių karinių pajėgų naujų narių teritorijose”. Tai buvo vienašalis įsipareigojimas.

Tačiau nuo to laiko Rusija pažeidė visus įmanomus įsipareigojimus, visas įmanomas sutartis. Todėl manau, kad šio aspekto nebereikia paisyti, nes jis buvo aptartas visai kitokiomis aplinkybėmis. Jo tikslas buvo užmegzti partnerystę ir santykius, paremtus tam tikromis vertybėmis, principais ir nacionaliniais įsipareigojimais. Dabar visa tai sugriauta. Kalbant atvira, jei tai svarbu narių saugumui, jei tai svarbu aljanso saugumui, reikia įsipareigojimus peržiūrėti ir keisti.

Rusija pažeidė visus įmanomus įsipareigojimus, visas įmanomas sutartis.

– Tačiau toks galios demonstravimas ir NATO pajėgų atvedimas į Baltijos šalis – ar tai neatves mūsų prie naujo Šaltojo karo slenksčio?

– Ne! Mes nekalbame apie militarizaciją, apie didžiules NATO karių divizijas. Kalbu apie protingą pajėgų, kurių dabar išvis nėra, lygį. Šis minimalus lygis galbūt priverstų kai kuriuos strategus iš priešingos stovyklos pamiršti savo keistas idėjas apie Europos sienų perbraižymą. Stumdyti Europos sienas XXI amžiuje yra labai labai pavojingas žaidimas. Kartais ir mes turėtume suprasti, kad skambučiai, diplomatiniai pareiškimai apie susirūpinimą arba didžiulį susirūpinimą ne visada efektyvūs. Kartais reikia pasitelkti tokią kalbą, kuri oponentui nepaliktų abejonių. Kaip tik tai ir daroma: duodamos garantijos, stiprinami esami mechanizmai ir papildomos pajėgos. Tai būtų adekvati reakcija.

– Ar Vakarų Europos šalys supranta, ko bijo Lietuva?

– Mes šiuos klausimus aptariame visais formatais – tiek NATO, tiek ES – ir manau, kad mano kolegos supranta vis geriau, kad grėsmė visiškai reali. Ji nėra išsigalvota. Kad turime susirūpinti. Tai, kas nutiko (Ukrainoje), gali pasikartoti ir kitur. Ne visas pamokas išmokome po karo pietų Kaukaze 2008 metais. Jau buvo precedento, kai okupuojamos suverenios valstybės, ir jie nebuvo tinkamai įvertinti – o dabar regime pasekmes. Jei nereaguosime šįkart, turėsime dar vieną precedentą dar vienoje vietoje.

Pasirengimas įgyvendinti NATO sutarties 5-ąjį straipsnį nėra provokacija. Manau, kad provokacija buvo dešimt metų

nerengti 5-ojo straipsnio pratybų vien todėl, kad kažkas pasakė „o, pernelyg provokatyvu!”

– Sakėte, kad Rusija sulaužė įsipareigojimus. Rusija tvirtina, kad NATO karinės pratybos tiesiog išprovokavo atsaką. Ar mes klimpstame į užburtą ratą?

– Pratybos nėra provokacija. Pasirengimas įgyvendinti NATO sutarties 5-ąjį straipsnį nėra provokacija. Manau, kad provokacija buvo dešimt metų nerengti 5-ojo straipsnio pratybų vien todėl, kad kažkas pasakė „o, pernelyg provokatyvu!” Tačiau kita pusė tą daro kiekvieną savaitę, netgi dabar, mums kalbant, ir niekas to nesureikšmina. Mes vėlgi bandome pateisinti savo oponentus labiau nei jie patys. Kartais mane tai trikdo.

– Ar NATO elgiasi pernelyg atsargiai?

– Ji pernelyg atsipalaidavusi, sakyčiau. Nesakau, kad turime elgtis agresyviai – tiesiog norėčiau nuoseklumo: jei ką nors nusprendžiame, turime ir įgyvendinti. Nes jei negerbsime savo pačių sprendimų, tai bus ženklas kitiems taip pat jų negerbti. Ženklas veikti, imtis puolimo. Toks elgesys suprantamas ne kaip mandagumas, o kaip silpnumas. Tą reikia įsisamontinti, nes iki šiol dar nesuvokėme.

– Ar prezidento rinkimai Ukrainoje išspręs bent dalį problemų?

– Taip, labai svarbių problemų, nes valdžiai reikia turėti nuolatinės šakas. Jei tai bus pasiekta, šalies stabilumui turės lemiamos reikšmės. Viliuosi, kad šie rinkimai įvyks ir jų nesugadins įsibrovėliai iš šalies, kaimyninės valstybės įsikišimas. Dėl to jiems ir iškilo dabartiniai sunkumai.

Mes vėlgi bandome pateisinti savo oponentus labiau nei jie patys. Kartais mane tai trikdo.

– Apvaliojo stalo diskusijos kol kas neatnešė daug naudos. Kokių dar žingsnių galima būtų imtis?

– Diskusijos dar tik prasidėjo. Gera, kad Ukrainos valdžia pasiruošusi tokioms diskusijoms. Po rinkimų, kai visos nuolatinės valdžios struktūros bus savo vietoje, jie galės perimti visą šalies kontrolę į savo rankas ir įgyvendinti įsipareigojimus: decentralizuoti šalį, parengti konstitucines reformas, užmegzti dialogą su visais ukrainiečiais. Toks yra kelias pirmyn. Svarbu pažymėti, kad visa tai padaryti turi jie patys, o ne pašaliečiai.

– Taigi Europos šalims nevertėtų dalyvauti šiame procese?

– Mes apie tai tariamės. Tačiau ne mes turime nuspręsti už juos. Praėjo tie laikai, kai didelės valstybės sprendavo mažųjų likimus. *LR URM inf.*

LIETUVA IR PASAULIS

Lietuvos ambasadorius pasveikino Jungtinių Valstijų Kongreso sprendimą rugpjūčio 23-ąją paskelbti Juodojo kaspino diena, pagerbiant sovietų ir nacių režimų aukų atminimą. Pasak Lietuvos atstovo Vašingtone Žygimanto Pavilionio, toks simbolinis aktas dabar ypač svarbus, matant Rusijos agresyvius veiksmus kaimynystėje. „V.Putinas iš esmės atgaivina tas istorines šmėklas, apie kurias kalbame šitoje rezoliucijoje”, - sakė ambasadorius.

JAV Atstovų rūmai dokumentą patvirtino gegužės 22. Juo rugpjūčio 23-oji įvardijama diena pagerbti nacių ir sovietų aukas. „Labai normalu, kad didžiausias ir stipriausias pasaulio demokratinis parlamentas tokį aktą simboliškai priima, tuo pat pasisakydamas prieš bet kokias totalitarizmo ir autokratijos formas, kurios, deja, bet šiuo metu mūsų regione kelia galvas”, - telefonu iš Vašingtono sakė Ž.Pavilionis.

Rezoliuciją inicijavo lietuviškų šaknų turintis kongresmenas John Shimkus iš Illinois, iniciatyvą aktyviai rėmė Lietuvos pareigūnai. Panašias rezoliucijas anksčiau yra priėmę Europos Parlamentas ir Kanados įstatymų leidėjai. Rugpjūčio 23-ioji pasirinkta dėl to, kad šią dieną 1939 metais sovietai ir naciai pasirašė slaptus protokolus, kuriais pasidalijo įtakos sferomis Vidurio ir Rytų Europoje. Šis susitarimas lėmė Baltijos šalių okupaciją Antrojo pasaulinio karo metais.

Bruselyje gegužės 22 d. vykusius NATO Civilinio pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms planavimo komiteto (CEPC) Transporto grupės Sausumos transporto (IST) vicepirmininko rinkimus laimėjo Lietuvos atstovas, oficialiai patvirtintas NATO ekspertas Andrejus Ponomariovas, šiuo metu dirbantis AB „Lietuvos geležinkeliai” Krovinių ekspedijavimo direktoriumi.

Rusijos elgesys per prezidento rinkimus Ukrainoje ir jų įvertinimas lems Europos Sąjungos (ES) santykius su Maskva, sako ES diplomatinei misijai Maskvoje vadovaujantis Vygaudas Ušackas. „Tai, kaip jie vyks ir kaip bus įvertinti, turės lemiamą reikšmę tolesniems ES ir Rusijos santykiams”, – penktadienį paskelbtame interviu Rusijos laikraščiui „Nezavisimaja gazeta” sakė diplomatas iš Lietuvos. Anot jo, ES ir Rusija yra tapusios Ukrainos krizės įkaitėmis.

Kišiniove gegužės 22–23 dienomis surengtose Lietuvos ir Moldovos užsienio reikalų ministerijų dvišalėse politinėse konsultacijose užsienio reikalų viceministras Andrius Krivas pabrėžė ligšiolinius Moldovos pasiekimus įgyvendinant eurointegracinę darbotvarkę ir pasveikino su bevizio režimo taikymo Moldovos piliečių kelionėms į Šengeno susitarimo šalį pradžia.

Europos dienos proga Lietuvos ambasada JAV tradiciškai atvėrė duris lankytojams. Vašingtone veikiančių Europos Sąjungos valstybių ambasadų atvirų durų diena „EU Open House. Shortcut to Europe” šiais metais skirta ES plėtros dešimtmečiui, sutraukė itin daug svečių – Lietuvos atstovybėje apsilankė beveik 2300 žmonių. Lietuvos ambasada lankytojus susipažindino su istoriniu devyniasdešimtmetį skaičiuojančiu ambasados Vašingtone pastatu ir Lietuvos pasiekimais per narystės ES ir NATO dešimtmetį. Svečiams buvo siūloma išmokti lietuviškų žodžių, šokti lietuvių liaudies šokius, varžytis baudų metimo turnyre, verti šiaudinius sodus. Pademonstravusieji geriausias žinias apie Lietuvos geografiją, istoriją, kultūrą, ir papročius buvo apdovanoti suvenyrais su Lietuvos simbolika.

Kartu su Vašingtono lietuvių bendruomene surengta linksma, informatyvi ir įvairi programa sulaukė didžiulio svečių susidomėjimo. Lankytojai ypač gyrė lietuviškus mėsos produktus ir sūrius, kuriuos ambasada padovanojo rėmėjai - „Pieno žvaigždės” ir „Rokiškio mėsinė”. ES valstybių ambasadų atvirų durų diena tai vienas iš Europos savaitės JAV ciklo renginių.

Adis Abeboje su oficialiu vizitu besilankantis užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius gegužės 20 d. susitiko su Afrikos Sąjungos Komisijos pirmininke Nkosazana Dlamini-Zuma. Susitikimo metu aptartas Afrikos Sąjungos bendradarbiavimas su Europos Sąjunga ir Jungtinėmis Tautomis, diskutuota apie kontinento saugumo iššūkius – krizes Afrikos kyšulyje, Sahelio regione, Centrinės Afrikos Respublikoje. Nemažai dėmesio skirta praėjusį mėnesį Bruselyje įvykusiam ES ir Afrikos viršūnių susitikimui.

Jungtinių Amerikos Valstijų Gynybos sekretoriaus kvietimu, Lietuvos ambasados JAV ministras patarėjas Mindaugas Žičkus atstovavo ambasadą St.Louise, JAV Transporto karinės vadovybės (United States Transportation Command, USTRANSCOM) būstinėje, vykusiam Karinės vadovybės perdavimo ceremonijoje.

LR URM inf.

„GRANDIES” TAUTINIS ANSAMBLIS KONCERTE ATVĖRĖ ŠOKIŲ KRAIČIO SKRYNIĄ

Gegužės 10 d. Čikagos apylinkių didžiausias ir seniausias tautinis ansamblis „Grandis” atvėrė sukaktuvinę 55-mečio jubiliejaus šokių kraičio skrynią ir vaizdžiai bei džiaugsmingai parodė susirinkusiai publikai savo platų repertuarą.

Koncertas Downers Grove North (IL) gimnazijos teatre prasidėjo Lietuvos konsulo Čikagoje Marijaus Gudyno sveikinimo žodžiais ne tik savo vardu, bet ir per jį perduotais sveikinimais iš Lietuvos. Perskaitytas ansamblui ir jo meno vadovei įteiktas Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos Padėkos raštas „Už lietuvių tautinės ir kultūrinės tapatybės puoselėjimą, etninio palikimo ir tradicijų sklaidą, išeivijos bendruomenės Jungtinėse Amerikos Valstijose stiprinimą”, pasirašytas Kultūros ministro Šarūno Biručio. Gauti sveikinimai iš Lietuvos Respublikos Prezidentės Dalios Grybauskaitės ir iš Lietuvos ambasatoriaus JAV Žygimanto Pavilionio. JAV lietuvių bendruomenės pirmininkė Sigita Šimkuvienė taip pat pasveikino „Grandį” ir perdavė linkėjimų. Kiti gražūs sveikinimai ir palinkėjimų laišškai išspausdinti koncerto programos leidinyje.

Koncerto, pavadinto „Atverkim šokių kraičio skrynią”, programa prasidėjo jaunimo ir studenčių mergaičių ratelių sušoktu šokiu „Kepurinė”, o tada į sceną vienas po kito įėjo visi septyni šokėjų rateliai, kuriuose koncertui pasirošė 185 šokėjai – vaikučiai, vaikai, jaunieji, studentai, suaugusieji ir – pirmos dalies paskutiniai šokėjai – pagyvenusieji (veteranai).

Šiais metais koncerte pagyvenusieji (veteranai) šokėjai atšventė savo ratelio 30-metį. Šokančius juos ant scenos stebėjo koncerte dalyvaujantys pirmieji šio ratelio šokėjai, kurie paskui buvo pagerbti koncerto pabaigoje: jiems prisegtos gėlės, pasidžiaugta jų buvimu. Ratelį nuo įsikūrimo mokė ilgametė ansamblio vadovė ir pirmoji ratelio mokytoja Irena Smieliauskienė. Jos garbei, dabartinės ratelio mokytojos Vidos Brazaitytės pamokyti, šokėjai sušoko pačios Irenos Smieliauskienės choreografuotą šokį (pagal J.Gaižausko muziką) „Telšių valsą”.

Kai kuriuos koncerto programos šokius šoko net kelių ratelių šokėjai. Pvz., „Rusnietį” šoko studentų ir suaugusiųjų rateliai. Šokį „Oitas oželis” atliko vaikų ir pagyvenusiujų (veteranų) ratelių šokėjai. Vieną koncerto šokį – „Dūktinę polką” – specialiai „Grandies” jubiliejui pagal Dariaus Daknio muziką parengė choreografas doc. dr. Vidmantas Mačiulskis, o finale girdėjosi „Ratuko” muzika, kurią prieš daug metų specialiai „Grandies” ansamblui parašė Juozas Strolia.

Koncertui pasibaigus, scenoje sustojus visiems šokėjams ir dalyviams, **buvo parodyti ansamblio gyvenimo vaizdai – šokių šventės, koncertai, kelionės bei pasirodymai Šiaurės ir Pietų Amerikoje, Australijoje ir Lietuvoje.** Pažymėjimus gavo ansamblyje šokę 5, 10, 15 ir net 25-eris metus šokėjai. Buvo pagerbta ir gėlėmis apdovanota jau dvidešimt metų ansamblio meno vadovės pareigas ėjusi Violeta Smieliauskaitė-Fabionovich. Iš salės prie mikrofono ėjo

sveikinti kitų ansamblių šokėjai, taip pat šokantys Čikagos apylinkėse, ir iš toliausiai atvykusio Bostono „Sambūrio” vadovas Tomas Mikuckis, kuris visus pakvietė į 2016 metais Baltimore, MD rengiamą išeivijos Šokių šventę.

Programoje visi šoko, stengdamiesi pateisinti mokytojų lūkesčius, šoko su pasididžiavimu bei meile lietuvių tautiniam šokiui. To jie vargu ar būtų pasiekę be pasišventusių mokytojų ir šeimos narių atsidavimo, sudariusių jiems galimybę šokti „Grandyje”. Sukaktuvinio koncerto programai šokėjus paruošė „Grandies” kūrybinė grupė: ansamblio meno vadovė Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich, mokytojų kolektyvas – Dalia Bilaisytė-DeMuth, Rima Birutienė, Vida Brazaitytė, Gintaras Grinkevičius, Vitalija Ivinskienė, Daina Matusaitienė, Monika Mikulionytė, Lidija Polikaitienė, Andreja Varaneckaitė, Rėda Ardytė-Pliurienė, ir viena mokytoja padėjėja – Daina Polikaitytė. Beveik visos mokytojos ansamblyje „užaugo”, tik kelios jaunystėje šoko tautinių šokių ansambliuose kituose miestuose, Detroite ir Clevelande. Ansamblis taip pat didžiuojasi turintis net du Lietuvoje mokslus baigusius choreografus – Gintaras Grinkevičius ansamblyje mokytojauja jau 18 metų, o Vitalija Ivinskienė mokytojauja ir pati šoka jau 5 metus.

Koncertui buvo paruošti du leidiniai. Mažajame buvo surašyta koncerto eiga, surašyti asmenys, padėję prie įvairių koncerto ruošos darbų. Vidos Brazaitytės leidžiamam didesniajame programos leidinyje galima rasti straipsnių apie an-

samblio gyvenimą, visų šokėjų vardus bei pavardes, įvairius sveikinimus ir daug nuotraukų.

Po gegužės 10 d. Downers Grove, IL gimnazijos salėje vykusio koncerto sceną puošusi a. a. tautodailininko Antano Tamošaičio skrynia buvo sugrąžinta į savo vietą Tautodailės institute. Vyresni šokėjai, ansamblio šokėjų tėvai, mokytojai bei rėmėjai išvyko iškilmingai vakarienai Pasaulio lietuvių centre. Jie šoko, išbandė savo laimę loterijoje išlošti gėrybių pilnus krepšius. Vakarienės svečiams staigmena tapo netikėtas svečias, Čikagoje viešintis ir į vakarienę užsukęs muzikas iš Lietuvos Kostas Smoriginas.

„Grandies” ansamblį įsteigė LSS (Lietuvių skautų sąjunga). Jų vadovai pakvietė pirmą šokių mokytoją Ireną Šilingienę, kuri mokė nuo 1953-1958 m. Po pertraukos, 1964 m., Irena Smieliauskienė subūrė savo vadovaujamas skautes bei Čikagos aukštesnės lituanistinės mokyklos (ČALM) mokinius į šokių grupę. Iš anksčiau veikusios grupės vadovės gavo leidimą pavadinti ratelį tuo pačiu „Grandies” vardu. Per visą jos 30 metų vadovavimo laikotarpį ansamblis augo, klestėjo, koncertavo ir keliavo.

Šokių ansamblio grandinė nenutrūko, nes ansamblio vadovavimą perėmė daug metų su ja dirbusi jos dukra Violeta Smieliauskaitė-Fabianovich.

Po „Grandies” jubiliejinio koncerto vieni šokėjai vėl grįš prie darbų, kiti sės prie knygų, užbaigs mokslo metus ir lauks vasaros poilsio bei linksmybių. O 55 ansamblio šokėjai dar lankys šokių repeticijas – jie vyks į Lietuvą ir dalyvaus Dainų šventės Šokių dienoje „Vėtros” futbolo stadione liepos 5 d. Savo skyrelyje gegužės 10 d. koncerto leidinyje „Grandies” meno vadovė Violeta Smieliauskaitė Fabianovich rašė: „Ansamblis Irenos Smieliauskienės dėka tvirtai stovi: sekame jos pėdomis, jungiame visas šokėjų širdis į vieną ilgą grandinę. Jei jaunimas neras laiko šokti, nebūs „Grandies”... Kol kas, „Grandis” tikrai gyvuos. Juk po vasaros atostogų „Grandies” vadovai ir mokytojai vėl kvies lietuvių tautinius šokius mylinčius grįžti į ansamblį ar steiti į jį ir ruoštis naujam sezonui, kurio metu išmoks naujų lietuvių tautinių šokių, sušoks jau anksčiau išmokus, bendraus, džiaugsis gražiu lietuviškų tradicijų paveldu.

Ramunė Kubiliūtė,
„Grandies” informacija

KULTŪROS KRONIKA

Vilniuje jau penktą kartą apdovanoti geriausi metų kino operatoriai. Už geriausią metų kino operatoriaus darbą – filme „Ekskursantė” – „Ažuolo” apdovanojimas paskirtas operatoriui Ramūnui Greičiui.

Vienas populiariausių pasaulio kelionių tinklalapių įvertino Lietuvos banko Pinigų muziejų ir pripažino jo aukščiausią kokybę. Per du aukštus išsidėsčiusiame muziejuje galima susipažinti su pinigų, bankininkystės istorija, žiūrėti filmus, spręsti testus, pačiam nusikalti monetų ar atsispausdinti savų banknotų.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos kultūros ministrai Briuselyje gegužės 21 d. pasirašė susitarimo memorandumą dėl dalyvavimo 2018 metų Londono knygų mugėje viešnių teisėmis, pranešė Lietuvos Kultūros ministerija.

Palangoje įamžintas žinomo poeto, Nobelio premijos laureato Josifo Brodskio vardas. Viešėdamas Palangoje poetas itin mėgo lankytis prie Rąžės, todėl tiltas per upę ir pavadintas jo vardu. Simboliškai susiliejus svarbiausių poeto Josifo Brodskio gyvenimo upių vandenims – Jordano, Nilo prie kurio krantų gyveno, Amerikos vandenų ir Vilnios, atidengiami ženklai, liudijantys, kad nuo šiol medinis tiltas per Rąžės upelį, šalia Basanavičiaus gatvės vadinamas Josifo Brodskio vardu. Taip pagerbti garsų poetą Palangos savivaldybei pasiūlė keletas šaliai nusipelnusių asmenų. O šis tiltelis pasirinktas neatsitiktinai – viešėdamas Palangoje poetas itin mėgo lankytis šioje vietoje. Žydų kilmės rusų poetas pirmą kartą Lietuvoje, kuri jam tapo prieglobsčiu, apsilankė 1966 metų rugpjūtį, po to, kai buvo ištremtas iš Sovietų Sąjungos. Palangoje tuomet jis praleido savaitę, o vėliau čia vėl atvyko po poros metų. Lietuvos pajūrio kurorte vienas žymiausių XX amžiaus poetų sukūrė eilėraščių, kuriuose skaitytojas nesunkiai atpažįsta Baltijos jūrą, Palangos kavines, Jūratės ir Kastyčio skulptūrą.

Kuršiai, sėliai, jotvingiai, žemaičiai, aukštaičiai, lietuviai, žiemgaliai – šios septynios baltų gentys liepos 4 dienos vakarą išdidžiai žengs Valdovų rūmų kieme: čia bus pirmą kartą pristatyta specialiai jubiliejinei Dainų šventei atkurta I–XIV a. baltų genčių kostiumų kolekcija.

ELTA, LRT

AIDAS Į „DIEVULI, KODĖL TAIP?”

Amerikos lietuvių spaudoje pasirodžius mano straipsniui: „Dievuli, kodėl taip?”, nustebino skaičius skambinusių man pasidalinti savo prisiminimais.

Skambino Pranas K., po pirmų žodžių pasakojo: „**Į Ameriką važiuoti manęs ne-traukė**, amerikonų kareivių ir Vokietijos okupacijos vadovai amerikona su mumis elgėsi nepagirtinai, 1000 kalorijų per dieną vienam žmogui. Naktinės kratos, uždari vartai išeiti ir Amerikos karių elgesys miestuose, pirmą kartą gyvenime pamačiau kaire rašantį amerikoną, nustebau, to nebuvau matęs. Uošviai džiaugsmingai išvažiavo į Ameriką, apsigyvenę rašydavo laiškus: „čia pasakiškai gerai, visko yra pilna, atvažiuokite...”. Atplaukėme į New York uostą, nustebino nešvara, netvarka ir vėjo nešiojami laikraščiai. Mūsų palydovė nuvežė mus į geležinkelio stotį, sėdom į traukinį, (palydovė) sėdusi prie mūsų tylėjo, traukinys ėjo į Lewiston, ME miestelį, stebėjome vagono nešvara, popierėliai ant grindų, kramtoma guma ir ant palangių, langai nešvarūs, bet esame jau Amerikoje...

Nuvykome į Lewiston, ME, pasitiko žmonos Amerikoje giminė, kalbėjo neblogai lietuviškai, nuvežė mus pas uošvius. Uošviai nudžiugo pamatę mus, buvo paruošę pietus, mes pavargę iš kelionės su sūneliu sugulėm pamięgoti. Uošvis dirbo kepykloje šešias dienas savaitėje dešimt valandų kasdien, atlyginimas 25 doleriai per savaitę, kai kada gaudavo priedo kepalą nevykusios duonos. Už poros dienų senas lietuvis nusivedė mane į Lietuvos žydo Milerio įmonę, kuri perdirbo atvežtus skudurus net iš Bostono. Mileris paklausė porą sakinių, pasakė, ateik rytoj, gausi 75 centus per valandą. Mano darbas buvo iš sunkvežimių iškrauti didelius ryšulius, daugumas jų labai smirdėjo, tuos ryšulius reikėjo pasverti, prisegti svorio kortelę, krauti į kalnus... Labai sunkus ir nešvarus darbas. Kasdien keikiau save, kad atvažiavau į vergiją, uošvio giminės, komunisto Bimbos auklėti, buvo raudoni, dažnai ragindavo grįžti į „krają”. Už poros mėnesių Mileris padavė man paskutinę algą, pasakė: „Blogas biznesis, uždarau duris, jei reikės pašauksiu...”

Darbo niekur neradęs, pasiskolinau porą šimtų dolerių, su šeima išvykau į Chicagą, ten gavau darbą kepykloje plauti grindis ir indus už 1 dolerį 10 centų per valandą, už poros mėnesių gavau darbą traktorių surinkimo firmoje už 1 dolerį 40 centų per valandą. Gyvenimas darėsi geresnis, po truputį pradėjome priprasti prie nešvarių gatvių, susisiekiimo priemonių,

nemandagių ir apsileidusių žmonių.”

Tą pačią dieną paskambino pažįstamas Antanas J.: „Pirmieji Amerikoje įspūdžiai buvo netikėtinai mums nesuprantami, žmonių elgesys, trūkumas mandagumo, pagarbos seniems žmonėms, blogas vaikų auklėjimas... Mūsų sūnui Jonukui pradėjus eiti į pirmą skyrių viskas sekėsi labai gerai, buvo patenkintas mokykla ir kiekvieną rytą su malonumu eidavo mokintis. **Prieš eidamas į mokyklą Jonukas mažai mokėjo angliškai**, pas mus buvo kalbama tik lietuviškai. Netrukus jis pasivijo vaikus su anglų kalba ir pirmavo savo klasėje skaityme ir aritmetikoje. Buvo gražus šviesiaplaukis, kaip linas, mėlynakis vaikas. Už poros mėnesių iš mokyklos grįžo dalinai atplėstu kalnieriumi, užklaustas, kas atsitiko, atsakė: „užkliuvau už medžio”. Mes tuo paaiškinimu netikėjome, bet toliau neklaušėme, kitą savaitę iš mokyklos grįžo nubrozdintu žandu, tada prisipažino: „Dvyniai R---berg broliai man uždavė”. Toliau pasakojo, kad tie dvyniai jį mokykloje persekioja, apstumdo, „vadina nacių, o kas tas nacių, aš nežinau”. **Skaudu buvo girdėti dėl nekalto sūnaus persekiojimo**. Aš vairavau mokyklos autobusą, veždavau mokinius į mokyklą ir iš jos. Ant rytojaus susiradau mokyklos vedėją, Maxim, tai nedidelis žmogelis juodais plaukais ir juodom akimis. Nekantriai išklausęs mano skundą, pasakė: išmokink sūnų apsiginti, o tu ar esi mokyklos autobuso vairuotojas?” Tai pasakęs nuskubėjo... Pamokoms baigiantis atvažiavau paimti mokinius. Netrukus atskubėjo mažiukas mokyklos vedėjas, paklausė: „Ar esi Amerikos pilietis, ar turi Amerikos pilietybę?” Atsakiau – neesu Amerikos pilietis, jis skubiai atsakė: „Tuoj pat nuvairuok autobusą į garažą ir ten palik, atleidžiu tave iš darbo”. Kaip ponas pasakė, taip padariau. Savo automobilyje atvažiavęs palaukiau, kol vaikus paleido iš mokyklos. Netrukus pamačiau Jonuką paskubom einantį, beveik bėgantį ir nuolat atsikusiant atgal žvilgtelti. Aš palengva tolokai sekiau jį, Jonukui priėjus prie krūmų, kurie augo prie šaligatvio, du didesni vaikai iššoko iš krūmų, pagavo Jonuką, vienas už kalnierių, kitas už rankos. Jonukas pametė sąsiuvinį, stengėsi ištrūkti, aš greit privažiavęs čiupau tuos du nusikaltėlius už kalnierių. Trinktelėjau juos vieną į kitą, užrikau, ką, po velnių, jūs darote, kodėl? Vienas iš jų sako: „Jis yra nacių”. Kraujas virė, bet jų nubausti tinkamai nedrįsau, tik paklausiau jų vardų ir pavardžių, jie pasakė, „Deividas

DP stovykla Kempten mieste, Vokietijoje, 1946 metai. draugas.org

ir Joškė R---berg”. Aš juos papurtęs pasakiau, jei dar kartą jie persekios Jonuką, aš juos įmesiu į upę, ir parodžiau upę, kur šalia tekėjo sraunus vanduo, dar kartą perspėjęs juos paleidau. Jonukas, pasiėmęs sąsiuvinį, su manim sėdo į automobilį parvažiavome namo.

Aš praradau darbą, bet Jonuko daugiau niekas ne-persekiojo. Netrukus gavau užsiėmimą automobilių prekyvietėje, kur prekiauo „Cadillac” ir „Oldsmobile” automobiliais.

Aplankydavau lietuvių DP šeimas, jiems padėdavau gauti automobilių vairavimo leidimą, parduodavau automobilius. Su dauguma DP lietuvių buvo malonu bendrauti, išskyrus keletą nemalonių atsitikimų. Vieną vasaros šeštadienio popietę mane susirado trys jauni vyrai, matėsi, kad jie nesenai baigė „juodą” darbą, nes jų apranga buvo nešvari. Vienas iš jų sako: „Ką gali mums parduoti”? Paprašiau atsistoti, jie nesėdo, vienas iš jų sako: „Tau gerai, švariai apsirengęs, su kaklaraiščiu ir švariom rankom. Tu manai, kad mes iš tavęs pirksim automobilį?” Aš bandžiau jiems paaiškinti, kad padėsiu gauti vairuotojo pažymėjimą veltui, vartotą ar naują automobilį parduosiu už žemiausią kainą”. Mane nutraukė: „Iš tavęs nepirksim, esi baltarankis dykaduonis”, ir tuoj visi trys pasišalino. Vieną šeštadienio rytą į parduotuvę atėjo jauna porėlė, gražiai apsirengę DP, man paprašius juos sėsti, jie sėdo ir pasakojo, kad norėtų pirkti patikimą automobilį už vidutinę kainą. Aš jiems parodžiau keletą gerų „Oldsmobil” automobilių, jie pasirinko vieną. Visi sėdome, man vairuojant išvažiavome pasivažinėti. Važiuojant jie buvo patenkinti automobiliu, jaunas vyras tarė: „Gal duosit man pavairuoti?” Aš užklausiau, ar jis moka gerai vairuoti, gavau teigiamą atsakymą. Pasikeitė vietom, jis sėdo prie vairo, kiek pavažiavęs pakalnėn priekyje prie šviesų stovėjo automobilis. Matau, kad jis nestabdo, jam sakau, stabdyk, stabdyk... Nespėjo sustabdyti, trinktelėjo į priekyje stovintį automobilį. Aš nuskubėjau prie nukentėjusio automobilio, pasikeitė informacijomis, tada aš sėdau prie vairo. Grįžtant į prekyvietę pasakiau,

kad pirmadienį šį automobilį aš galėsiu jiems atvežti. Pirklys sako, „to automobilio nebe-noriu, nes buvo sutrenktas”, o mane paėmė juokas ir pyktis. Susilaikęs tariau: „Čia maža nelaimė, kurią tu padarei”. Jiedu tylėjo. Grįžome į parduotuvę, vėl užklausiu: „Kada atvežti automobilį?”. Ponia DP atsakė: „mes paskambinsime”. Abu nuskubėjo, daugiau jų nemačiau ir niekada nepaskambino.

Kitąkart paskambino veiklus lietuvis, Lietuvoje buvęs advokatas, Amerikoje dirbantis batų fabrike, paprašė atvykti ir pasikalbėti automobilio pirkimo reikalais. Nuvykau, viską išaiškinau ir pradėjau mokinti automobilio vairavimo taisykles. Buvo labai negabus, reikėjo keletą kartų kartoti tą patį, kol įsidėmėdavo. Daug valandų praleidau su juo, o kai jau išmokinau taisykles žodžiu, važiuodavom ant kelio, dėl praktikos. Ir tas jam sunkiai sekėsi. Kai buvau tikras jo sugebėjimais, nuvažiavome gauti vairuotojo teises. Pasisekė. Parvežiau į namus, atsisveikindamas pasakė: „Už poros savaitių paskambinsiu, darysim biznį.” Prabėgo mėnuo, gal daugiau, paskambino. Ponas V. skubiai pasakė: „Nebenoriu tamstos daugiau varginti, jau nusipirkau automobilį.” Tai buvo nemalonus smūgis, nes automobilį pardavus buvo mano didžioji algos pusė. Pamačiau, kad pardavinėjant namus ar automobilius, norint gerai uždirbti, negalima sakyti visos tiesos, tik gražiai apibūdinti, įtikinti, kad yra geriausias pirkinys. Tą matydamas, vakarais lankiau universitetą, studijavau inžineriją, baigęs mokslus pradėjau dirbti tai, kas man labiausiai prie širdies. Keletą išradimų pardaviau firmoms kur dirbau. Jonukas, baigęs vidurinę mokyklą, įstojo į technikos institutą... Ėjo Vietnamo karas. Kaimynas lenkas girdavosi prišaudęs krūvas vokiečių, jų nekentė. Augino sūnų, vardu Čekis. Vaikas pasikalbėdavo su Jonuku ir man sakė norįs iš helikopterio šaudyti vietnamiečius, bet į tokią kalbą nekreipėm dėmesio, paklausiau jo, kaip galėtų šaudyti žmones? Vietnamo karas užkaito, pargabendavo kasdien žuvusių karių, rusai ir kinei padėjo vietnamiečiams.

Amerikos moralė žlugo, tada sūnus gavo šaukimą į kariuomenės sveikatos komisiją, patikrinus paaiškėjo – tinkamas, už keletą dienų gavo įsakymą vykti į Caroliną, mes nustebom, kad taip greit prireikė jo. Pasikalbėjom su Jonuku, nutarėm, kad geriausiai jam ir mums bus, jei jis važiuos į Kanadą. Už poros dienų davėm jam pinigų, ašarodami visi atsisveikinom. Policija, FBI ir kitokie agentai mus sekė ir klausinėjo. Tuo tarpu lenko kaimyno sūnų Čekį pašaukė į kariuomenę, jis džiūgaudamas atsisveikino, pridūrė: „prišaudysiu gukų krūvas”. Jonukas Kanadoje gavo darbą, laikas bėgo, lietuviai, sužinoję, kad sūnui leidome išvengti tarnybos Amerikai, dalis jų pradėjo priekaištauti, krikšto tėvas išsižadėjo jo. Už keletą mėnesių Čekio kūną iš Vietnamo parvežė, laidotuvės buvo labai kuklios, jo tėvas plaukus rovēsi, ėjo iš proto. Truko keletą metų, kol žmonės susiprato, kad Vietnamo karas buvo neteisėtas, tai tik žiaurios Amerikos ir vietnamiečių jaunų žmonių žudynės. Karui pasibaigus, gavom laišką, kad Jonukas gali grįžti namo, kad nebus baudžiamas. Grįžo, sukūrė šeimą, vedė lietuvių kilmės merginą, ji nemokėjo lietuviškai ir trys mūsų anūkai nekalba lietuviškai, labai skaudu. Šeimos draugė Marytė paskambino: ”Skaičiau „Dievuli, kodėl taip?”, o dabar aš klausiu tave, gal tu žinai, kodėl taip? Aš su vyru DP užauginame dvi dukras ir du sūnus, vaikai kalbėjo gerai lietuviškai, mylėjo ir gerbė, kas lietuviška, sūnūs važiavo į Lietuvą, ten pagyvenę vedė geras lietuvaites, labai džiaugiasi, gaila, mano vyras buvo miręs. Abi dukros ištėkėjo už amerikonų, jų vaikai jau ne lietuviai. **Didelis smūgis buvo, kai abi mano marčios su vaikais kalba angliškai**. Su skaudančia širdimi klausiu, gal gali pasakyti, kodėl taip? Pažįstu keletą vyrų, kurie vedė vokietaites, ukrainietes, latvę, estę, jų vaikai kalba lietuviškai. Pažįstu vyrų, kurių vienas vedė lenkę, kitas airę, kitas žydę, jų vaikai nekalba lietuviškai. Kodėl taip?”

Pasakyk man, Ona iš NH, – DP atvažiavom po karo į Brockton, MA, lietuvių kaimelyje radome daug lietuvių, parduotuvių, Šv. Roko bažnyčią rūsyje. Dirbome, pastatėme naują šv. Kazimiero bažnyčią, meldėmės, džiaugėmės. Vyskupas pritrūko pinigų, padavė tą mokyklą, kleboniją. Bažnyčią nusipirko Afrikos žmonės. Sukrėsti lietuviai skubėjo iš lietuvių kaimo, dabar LT klube - narkotikai, žudynės, baido ir bangu... Kodėl taip? Daug panašių klausimų gavau, kas gali paaiškinti - KODĖL TAIP?

Romualdas Jagminas

RENGINIŲ KALENDORIUS

BIRŽELIO 15 d., sekmadienį, 2:00 val. p. p. – Ekumeninės pamaldos už nuo Sovietų režimo žuvusius ir nukentėjusius lietuvius, latvius ir estus. Minėjimas įvyks United Latvian Ev. Lutheran Church, 1385 Andrews Ave. Lakewood, OH.
Rengia Clevelando Baltiečių komitetas

Mirties pranešimas

A.† A.

BRUTENIS LUKAS VEITAS

Mirė 2014 m. balandžio 15 d. Gimęs 1922 m. gegužės 27 d. Šarkalnėje, Telšių rajone, Lietuvoje, septintas vaikas aštuonių vaikų veterinarijos gydytojo Mato Veito ir Onos Teveinytės šeimoje. Mokslus išėjo Verbūnų pradžios mokykloje, Šiaulių gimnazijoje. Antrajam pasauliniui karui prasidėjus, pasitraukė į Vokietiją, kur kartu su broliu Romualdu studijavo inžineriją Hanoverio technikos aukštojoje mokykloje. Vėliau abu pasitraukė į JAV, kur Delaware universitete įgijo įgijo Struktūrinės inžinerijos mokslų bakalauro laipsnį (Bachelor of Science – Structural Engineering). Bostone kartu su broliu Romualdu įsteigė „Veitas & Veitas Engineers” ir „Windjammer Properties”. Aktyviai dalyvavo ir rėmė Lietuvių bendruomenės įvairias organizacijas. Gedi: žmona Irena Lušytė, sūnūs Rimantas su žmona Vida, Vytenis su žmona Audrey ir Algirdas su žmona Cybele; anūkai Matas su žmona Candace, Rūta Johnson su vyru Tillman, Rokas, Kaz, Jonas ir Isla; proanūkas Tillman Johnson; brolis Romualdas su žmona Reda; svainė Vida Penikienė su vyru Aldžiu; daugybė dukterėčių, sūnėnų ir giminių Lietuvoje ir Amerikoje. A. A. Brutenis buvo pašarvotas pirmadienį, balandžio 21 d. So. Bostone Casper’s laidojimo namuose. Antradienį, balandžio 22 d. Šv. Mišios So. Bostono Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, velionio pelenai bus privačiai palaidoti Kužių kapinėse, Lietuvoje.

Šeima

MIELAM DRAUGUI

A.† A.

Inž. BRUTENIUI VEITUI

iškeliavus į Amžinybę, reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai IRENAI, sūnums RIMANTUI, VYTENIUI, ALGIRDUI su šeimomis, broliui ROMUI su šeima ir visiems giminėms bei artimiesiems.

*Eglė Arienė ir šeima
Los Angeles, CA*

LAIŠKAS

MARIONETĖS AR ROBOTAI?

Š. m. gegužės 8 d., „DRAUGO” laidos septintame puslapyje tilpo JAV LB Ohio apylinkės vicepirmininko dr. Viktoro Stankaus rašinys „Globali ‘Seder’ vakarienė Clevelande”. Į šią vakarienę, kurią surengė American Jewish Committee, buvo pakviesti įtakingi asmenys: Ohio senatoriai, dvasiškiai, diplomatai. Jų tarpe buvo dr. Viktoras Stankus ir LR garbės konsulė Ingrida Bublienė. Pirmąjį „Seder” skaitinį skaityti buvo pakviestas dr. Stankus. Pastarųjų dviejų asmenų dalyvavimas panašiuose renginiuose visai nestebina – jų bendravimas yra labai glaudus. Stebina tik priemonės, kuriomis siekiama užsibrėžtų ar iš aukščiau įsakytų tikslų.

Negalima nuginčyti fakto, kad ši įtakinga ir puikiai organizuota etninė grupė praeityje pergyveno nepaprastus žiaurumus ir turi teisę teigti, kad „We shall never forget”, tačiau šios grupės gretose dar yra tokių, kurie persekioja lietuvius, kaltina Lietuvą ir reikalauja atsiprašymo ir atlyginimo už tikrus ir išgalvotus nusikaltimus, padarytus Lietuvai praradus savo suverenitetą.

Šiais laikais yra madinga ir net privaloma kalbėti ir veikti apgaulingo ir melagingo „political correctness” nustatytose ribose. Tai daroma mechaniškai, automatiškai, robotiškai, vengiant tiesos ir neatsižvelgiant į pasekmes. Taip elgiasi visi keistai nuolankūs Lietuvos valdžios sluoksniai

ATSISVEIKINIMAS SU A. A. BROLIU BRUTENIU VEITU

Brangus broli, prisimink, kaip mesėjome kartu per visą gyvenimą, petys į petį, dalindamiesi visais savo rūpesčiais, vargais ir džiaugsmais, kokia laimė buvo augti Verbūnuose mūsų didelėje šeimoje, bet atėjo negandos, rusų okupacija, karas ir vėl raudonasis maras!

Prisimeni, kaip ištrūkai iš Šiaulių NKVD areštinės pusvalandžiui prieš sunaikinimą ir išlikai, kaip slapstėmės nuo išvežimo? Kaip išlikai, kai buvai išsiųstas iš Požerės į Radviliškį parvežti karinės informacijos ir taip nebuvai sušaudytas kartu su savo broliu Algirdu ir pusbroliu Viktorinu?

Kaip iš Grinkiškio parsivežei NKVD agento nušauto brolio Kęstučio šeimą su trimis mažais vaikais? Kaip nuvykęs atradai tuščią brolio Jono butą Panevėžyje. Visa šeima su dviem mažom dukrytėm jau buvo išvežti atskiruose traukiniuose į Sibirą mirčiai..?

Su širdgėla prisimenam trumpą partizaninės duonos laikotarpį, kai vėlyvą rudenį, Platelių Antano Vališio būriui reikėjo apsispręsti, ar likti miškuose be ginklų, galimos paramos ir mirties, ar trauktis į Vakarus, su viltimi, kad grįšim su ginklu rankoje. Palikom savo Tėvynę, išdraskytos šeimos likučius ir motiną.

Palikęs Tėvynę žinojai, kad per visą savo gyvenimą nešiosi savo širdyje didelę skolą Lietuvai ir niekuomet neatsisakysi priklausomumo savam kraštui.

Brangus broli, nepamiršai savo pažadų, studijavai inžineriją, galvojai, kad Lietuvai reikės atsistatyti. Per visą gyvenimą Bostone Tau visuomet užteko laiko bendruomenės veiklai. Atsimenam Kudirkos gelbėjimo laikotarpį, Lietuvos nepriklausomybės atgavimą.

„DIRVAI” AUKOJO:

V.Lapatinskas, Seattle, WA..... 100
A.Petrauskis, Euclid, OH..... 50
V.Miselis, Monroeville, PA..... 25
K.Zimmerman, Painsville, OH 25
C.Senkevičius, Islington, CAN 22
S.Gruzdys-Laino, Begur, Spain 20
B.Banaitis, Plymouth, MA 15

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

ir kai kurios išeivijos (JAV) organizacijos. Tai elgesys, neturįs nieko bendra su tiesos ieškojimu, nekalbant apie atsiprašymą, kurio Lietuva vis dar (ar veltui) kantriai tebelaukia.

Algirdas V. Matulionis

Su kokių džiaugsmu ir užsidegimu darbavaisi!

Su jauna žmona Irena Lušyte sukūrėte gražią šeimą, išauginote tris sūnus Rimantą, Vytenį ir Algirdą, turite jų

žmonas, visą būrį anūkų ir proanūką.

Broli, ilsėkis ramybėje, Kužiuose greta tėvų ir brolių šventoj Lietuvoj.

Romas Veitas

Saulėtą gegužės 21-osios dieną į dangiškojo Tėvo namus iškeliavo

**A.† A.
GEDIMINAS
PURLYS**

**Čiurlionio ansamblio Clevelande
dirigentas ir vadovas
1989-1991 metais,
ansamblui švenčiant
50 metų sukaktį.**

Su ašarom akyse reiškiamo nuoširdžią užuojautą žmonai AUDRONEI, dukrerims VAIVAI, ŽIVILEI, sūnui TADUI ir artimiesiems.

Čiurlioniečiai

Jaunystės draugui,

A.† A.

**prof. emeritui
VYTAUTUI ČERNIUI**

išėjus į Amžinybę, jo žmonai MARIJAI, seseriai MARYTEI ir visai šeimai reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

*Romas ir Reda Veitai ir šeima
Irena Veitienė ir šeima*

NAUJI VEIDAI LIETUVOS VYRŲ KREPŠINIO RINKTINĖS KANDIDATŲ SĄRAŠE

Jonas Kazlauskas pristatė kandidatų į Lietuvos nacionalinę vyrų krepšinio komandą ir rezervinę rinktinę sąrašus. Pasaulio čempionate Ispanijoje rugsėjį kovosiančios Lietuvos rinktinės trenerio akiratyje iš viso atsidūrė 24 krepšininkai, kurie kviečiami į liepos 7-ąją Palangoje prasidėsiančią treniruočių stovyklą.

„Nė vienas krepšininkas neatmetė kvietimo“, – patikino Lietuvos rinktinės treneris.

Išplėstiniame sąraše – penki jauni krepšininkai, rinktinės kandidatų sąraše atsidūrę pirmą kartą. J.Kazlauskas dėmesio sulaukė įžaidėjai Paulius Dambrauskas (Alytaus „Dzūkija“) ir Ispanijos antroje lygoje rungtyniaujantis Marius Grigonis (Huenos „LOBE Huesca“), atakuojantieji gynėjai Tomas Dimša (Kauno „Žalgiris“) ir Vaidas Kariniauskas (Panevėžio „Lietkabelis“), Malagos „Unicaja“ puolėjas, LKF prezidento Arvydo Sabonio sūnus Domantas.

„Šie metai – galimybė išbandyti jaunesnius žaidėjus ir padėti pagrindus kovai dėl teisės rungtyniauti 2016-ųjų

Rio de Žaneiro (Brazilija) olimpinėse žaidynėse. Tai – pagrindinis mūsų tikslas. Dėl to sąraše – nemažai naujų pavardžių“, – sakė J.Kazlauskas.

P.Dambrauskas, Šarūnas Vasiliauskas, Žygimantas Janavičius sportuoti vasarą pradės gerokai anksčiau – jau birželio 16-ąją. Būtent tada prasidės Lietuvos rezervinės rinktinės, kurią treniruoja Dainius Adomaitis, stovykla. Šis trejetas įtrauktas į abiejų rinktinių sąrašus.

„Rezervinėje rinktinėje reikia išbandyti žaidėjus, kurie ateityje galėtų prisijungti prie pagrindinės komandos“, – aiškino J.Kazlauskas.

Išplėstiniame sąraše – ši sezoną Librianos „Olimpija“ ekipos vedančiuoju tapęs ir vėl rinktinės trenerių dėmesio sulaukęs Deividas Gailius, praėjusią vasarą dėl įvairių priežasčių rinktinėje nežaidęs Simas Jasaitis ir Paulius Jankūnas.

Kaip ir tikėtasi, rinktinės kandidatų sąraše nėra 38-erių metų Šarūno Jasikevičiaus. Nors krepšinio veteranas dar nėra oficialiai paskelbęs karjeros rinktinėje pabaigos,

Lietuvos vyrų krepšinio rinktinės strategas Jonas Kazlauskas. *delfi.lt*

J.Kazlauskas nusprendė daugiau remtis jaunimu. Už borto liko ir praėjusiais metais į rinktinės dyktuką patekęs Tomas Delininkaitis ir beveik iki paskutinių rinktinės stovyklų dienų treniravęsis Vytenis Čižauskas.

Treneris, atsižvelgdamas į žaidėjų sveikatą ir sportinę formą, birželio viduryje paskelbti galutinį kandidatų sąrašą, kuriame turėtų būti 15-17 krepšininkų. *trytas.lt*

RUSIJOS PLAUKIKĖ J. JEFIMOVA DISKVALIFIKUOTA, R. MEILUTYTEI – EUROPOS ČEMPIONATO AUKSAS

Tarptautinės plaukimo federacijos (FINA) Antidopingo komisija priėmė sprendimą 22-ųjų metų Rusijos plaukikės Julijos Jefimovos dopingo vartojimo byloje.

J. Jefimova 2013 metų gruodį Herninge, Danijoje, vykusio Europos plaukimo čempionato trumpame (25 metrų) baseine moterų 50 metrų plaukimo krūtine rungties finale 0,06 sek. aplenkė Lietuvos plaukimo žvaigždę Rūtą Meilutytę ir iškovojo aukso medalį. Tiesa, šis Rusijos atstovės rezultatas dabar bus anuliuotas ir pergale atiteks lietuvei, kuri įveikė rusę ir triumfavo 100 m krūtine rungtyje bei 100 m kompleksiniame plaukime.

J. Jefimova, kuri iš viso neteko net penkių medalių (keturių aukso ir vieno sidabro), 2013 metų pabaigoje laimėtų Danijoje, į baseiną galės grįžti 2015 metų vasario 28 dieną. Ji atsisakė B mėginio rezultatų tyrimo ir sutiko su FINA sprendimu bei galės startuoti 2015 m. liepos 24 – rugpjūčio 9 d. Kazanėje vykstančiame pasaulio plaukimo čempionate.

„Sukčiai niekada nelaimi“, – pranašiskai yra pareiškęs R. Meilutytės treneris Jonathan Rudd.

„FINA Antidopingo komisija supranta, kad tai – labai griežtos sankcijos, kurios panelei Jefimovai kainuos pasaulio rekordą ir daugiau nei visą sezoną pačioje jos karjeros viršūnėje. Tačiau J. Jefimova yra elitinė plaukikė ir pavyzdys daugeliui, todėl turi laikytis pačių aukščiausių standartų“, – sprendimą paaiškino FINA.

Primename, kad J. Jefimovos dopingo testas buvo teigiamas 2013 metų spalio mėnesį tarpvaržybinių laikotarpiu Los Angeles, JAV. Rusijos plaukikė tuo metu ruošėsi tarptautinės varžybos 25 metrų ilgio baseine. Jos organizme buvo aptiktas draudžiamas preparatas – dehidroepiandrosteronas (DHEA).

2012 metų Londono olimpinų žaidynių bronzos medalininkė, triskart pasaulio ir Europos čempionė patvirtino, kad vartojo maisto papildus, kuriuose yra minėtas preparatas. 2014 metų sausio 24-ą dieną J. Jefimova buvo nušalinta nuo visų tarptautinių plaukimo varžybų.

Už sporto sukčių mėgstamo

ir maisto papilduose dažnai aptinkamo anabolino steroido dehidroepiandrosterono vartojimą J.Jefimovai skirta 16 mėnesių diskvalifikacija, ji turės grąžinti keturis aukso ir vieną sidabro medalį, taip pat bus anuliuotas 50 metrų krūtine nuotolyje trumpame baseine jos pasiektas pasaulio rekordas. Laikina diskvalifikacija Julija Jefimova teigia tapusi naivumo, nesusipratimo ir nepatyrimo auka. Tačiau aukų yra ir daugiau. Kai kurios Rusijos plaukikės varžovės pyksta dėl atimtų triumfo akimirkų.

R.Meilutytė Danijoje aplenkė rusę 100 metrų krūtine rungtyje, o perpus trumpesnėje distancijoje liko antra. Lietuvė tame čempionate taip pat laimėjo 100 metrų kompleksinio plaukimo rungtį.

J.Jefimovos diskvalifikacija – labiau moralinė R.Meilutytės pergale. Už neolimpinėje distancijoje iškovotus medalius valstybės premijos nėra skiriamos.

J. Jefimova treniruojasi Kalifornijoje, JAV. Jos treneris – amerikietis Dave Salo. *delfi.lt*

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais
9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.

Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką,
82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687.
Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

**Latvian Cleveland
Credit Union**

1385 Andrews Ave.
Lakewood, OH 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon-Wed and Fri 9:00AM-3:00PM
Sun 9:30-10:30AM (Fall-Spring)

View our Website and Facebook page for a list of our services:

www.latvianclevelandcu.org &
www.facebook.com/latvianclevelandcu

P.S. TIRE Inc.
Complete Front End Service

216 481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts
Mufflers, Lube oil and Filter

OPEN

Mon. – Fri.: 8 am to 6 pm 866 E. 200th St.
Sat.: 8 am to 4 pm Cleveland, OH 44119

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamautojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.